

Energiemanagement plan (EMP) Netjes Kampen B.V.

t.b.v.

CO₂ Prestatieladder niveau 5
Jaarrapportage 2021 met Actieplan 2022
Voldoet aan de EED specificaties van de EU

Gecontroleerd, datum 13-09-2022

J.H. Netjes E. Wolf (directeur)

Opgesteld namens de directie , datum 13-09-2022

W. Kremer (bedrijfsinterne CO₂ deskundige)

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	wie, wat, doel & actie	3
1.2	kennismaking / bedrijfsprofiel	3
1.3	onderwerp en toepassingsgebied van ons EMP	4
1.4	onderliggende protocollen & normen	4
1.5	CO ₂ -reductiebeleid	6
1.6	verantwoordelijkheden	8
2	Organisatorische grens	9
2.1	organisatiegrenzen	9
2.2	bedrijfsomvang & uitstoot	9
3	CO ₂ prestatieniveau	10
3.1	invalshoek A (inzicht)	10
3.2	invalshoek B (reductie)	10
3.3	invalshoek C (communicatie)	10
3.4	invalshoek D (participatie)	10
4	CO ₂ inzicht emissie-inventarisatie ^{1a-2a-3a-4a-5a}	11
4.1	referentiejaar	11
4.2	conversiefactoren	11
4.3	afbakening emissies	12
4.4	berekeningsmethode	12
4.5	onzekerheden & uitsluitingen	12
4.6	conclusies uit inzicht	13
5	Reductie ^{1b-2b-3b-4b-5b}	14
5.1	resultaten rapportagejaar 2021	14
5.2	vaststelling reductiedoelstellingen	14
5.3	referentie verbruik fossiele brandstoffen Scope 1	17
5.4	referentie elektraverbruik Scope 2	17
5.5	Referentie verbruik Scope 3	18
5.5	verantwoording reductiedoelstellingen	19
5.6	resultaten op projecten	20
5.7	Conclusie reductie 2021	20
6	Transparantie ^{1c-2c-3c}	22
6.1	doelstellingen	22
6.2	belanghebbenden	22
6.3	communicatiemiddelen	22
6.4	risico's	23
6.5	budgetplan	24
	Conclusie 2021 m.b.t	24
7	Participatie ^{1d-2d-3d}	25
7.1	Inleiding	25
7.2	SKAO	25
7.3	Cumela Sturen op CO ₂	25
7.4	Conclusie 2021	25
8	Uitvoering CO ₂ -reductiedoelstellingen	26
8.1	"plan"	26
8.2	"Do"	26
8.3	"Check"	27
8.4	"Act"	28

1 Inleiding

1.1 wie, wat, doel & actie

Als we alles in drie zinnen wensen samen te vatten, volgen deze hieronder.

- Wie zijn wij : **Aannemingsbedrijf Netjes Kampen B.V.**
- Wat doen wij : **aanneming van civiel- en cultuurtechnische projecten.**
- Ons doel : **reductie van de door ons geproduceerde hoeveelheid CO₂.**

Netjes Kampen B.V. wil daarnaast graag weten hoe haar activiteiten/diensten integraal scoren op klimaat-vriendelijkheid. Dit kan inzichtelijk worden gemaakt met behulp van een CO₂-footprint. Als eerste stap richting niveau 3, hebben wij de CO₂-footprint over de periode 2016 berekend. Het referentiejaar voor de berekening van de emissie gegevens voor scope 1 & 2 is 2016.

In 2020 hebben we besloten om te klimmen op de prestatieladder door naar prestatieniveau 5 te gaan. Hiervoor hebben we 2020 als referentie jaar gekozen.

De CO₂-footprint geeft een inventarisatie van de totale hoeveelheid uitgestoten broeikasgassen, alsmede inzicht in de herkomst van deze emissies over de verschillende processen van Netjes Kampen B.V. .

Het nemen van onze maatschappelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van de negatieve impact die onze bedrijfsactiviteiten uitoefenen op het milieu is voor Netjes Kampen van cruciaal belang.

Dit vullen wij in door het voeren van een actief milieubeleid geënt op voortdurend verbeteren volgens het principe van de "PDCA methodiek".

Het reduceren van de uitstoot CO₂ is hierbij van wezenlijk belang voor onze organisatie. Onze maatschappelijke verantwoordelijkheid op dit gebied willen wij uitdragen aan de hand van de richtlijnen die de CO₂ prestatieladder daarvoor aanreikt.

Hiermee toont Netjes Kampen aan gereed te zijn om in te stappen met als doel zero emissie.

1.2 kennismaking / bedrijfsprofiel

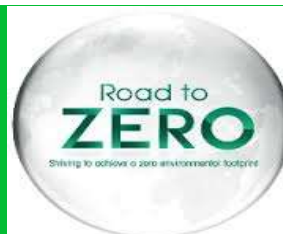
Aannemingsbedrijf Netjes Kampen B.V. (hierna: Netjes Kampen) heeft als organisatie jarenlange ervaring op het gebied van (her-)inrichting en onderhoud van de openbare ruimte en infrastructuur en wil met haar diensten bijdragen aan een plezierige en uitdagende leef- en werkomgeving.

Voor Netjes Kampen is "Duurzaamheid en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen" een actueel thema. Dit komt onder meer tot uiting in de initiatieven die Netjes Kampen onderneemt om zich te certificeren (CO₂-Prestatieladder).

Netjes Kampen is een prominente marktpartij en de innovatieve dienstverlener met de juiste mix tussen de sectoren Groen, Infra, en Water. Netjes Kampen neemt daartoe initiatieven om het gas, elektriciteit en brandstofverbruik bij uitvoering van haar diensten en projecten te beperken en de CO₂-uitstoot te reduceren ten gunste van onze leef- en werkomgeving.

Onze belanghebbende opdrachtgevers zijn:

Rijksoverheid (Rijkswaterstaat)
Provinciale Waterstaten
Water-/Zuiveringsschappen
Ministeries (Defensie, VROM)
Provincies
Gemeenten
Sportvereniging
Bedrijven en Instellingen
Vereniging van eigenaren

Netjes Kampen is een allround bedrijf op het gebied van infra. Al jarenlang werken wij met enthousiasme aan diverse projecten in de cultuurtechniek, grond-, weg- en waterbouw, met als kernthema: snelheid, deskundigheid, betrouwbaarheid, flexibiliteit, efficiency en netheid .

Vader Jan Netjes startte tientallen jaren geleden met het bedrijf. De focus van de werkzaamheden was gericht op de werkzaamheden van een groenvoorzieningsgericht bedrijf.

In 2000 is zoon Jan bij het bedrijf ingekomen. De werkervaringen van vader Jan en de steeds vernieuwende blik van zoon Jan zorgde voor een fantastische combinatie tussen nostalgie en moderne technieken. In 2011 is de VOF omgezet

naar een B.V. structuur. Vader Jan heeft zijn belangen overgedragen aan zoon Jan en in 2020 is Erik Wolf toetreden tot de directie.

Door de inzet van vakkundig en ervaren personeel en het gebruik van moderne materialen breidt Netjes Kampen het gespecialiseerde takenpakket steeds verder uit. Zodoende zijn wij in staat om in te spelen op de eisen, die vanuit de markt aan ons worden gesteld. Door mee te bewegen met de wensen van onze opdrachtgevers kunnen wij flexibel opereren en tevens bijdragen aan de verdere ontwikkeling van vakmanschap en ervaring.

Bij Netjes Kampen handelt alles om kwaliteit. Dat beloven we niet alleen, dat garanderen we ook.

Netjes Kampen is ISO 9001:²⁰¹⁵, ISO 14001:²⁰¹⁵, BRL Groenvoorzieningen:²⁰¹⁶, PSO-ladder, VCA**, FSC en PSO gecertificeerd. Desondanks stellen we onze uitvoerende medewerkers voortdurend in de gelegenheid om hun kennis en vakkundigheid door nascholing en training te vergroten. Daardoor verzekert ons bedrijf zich van inzicht en toepassing van de nieuwste technologische en innovatieve ontwikkelingen, want stilstand zien wij als achteruitgang.

Als groeiende organisatie staan wij open voor al de klantvragen, maar ook voor adviezen en kritische kanttekeningen. Immers, zowel de opdrachtgever als ook wij als aannemer hebben hetzelfde doel voor ogen: een goed eindresultaat, waar we samen trots op kunnen zijn.

Het is onze taak om als goede rentmeester actief te zijn. We investeren dan ook in milieuvriendelijke apparaten, toepassen van duurzaam onkruidbeheer en het terugdringen van CO₂-uitstoot.

Onze slogan is dan ook

“ Eenvoud is niet het kenmerk van de beginner, maar het duur bevochten stempel van de meester.”

Bezoekadres:	Postadres:	Nevenvestiging
Netjes Kampen B.V.	Netjes kampen B.V.	
Slaper 1	Slaper 1	
8265 PC Kampen	8265 PC Kampen	
Tel: 038-33 33 999	Tel: 038-33 33 999	
info@netjeskampen.nl	info@netjeskampen.nl	

1.3 onderwerp en toepassingsgebied van ons EMP

Het Energie Management Plan (hierna: EMP) van Netjes Kampen heeft tot doel te omschrijven hoe wij voldoen aan de certificatievoorwaarden van de CO₂ prestatieladder, alsmede hoe wij dit zullen aantonen en inzichtelijk maken.

Dit EMP is geënt op het handboek CO₂ prestatieladder versie 3.1. De maatregelen van beleidsmatige, organisatorische en administratieve aard om te voldoen aan de CO₂ prestatieladder worden binnen Netjes Kampen tevens geborgd door diverse gecertificeerde managementsystemen. Zie tabel 1-a.

Tabel 1-a: Toepasselijke normen	
Onderwerp	Norm
Kwaliteit	ISO 9001
Veiligheid	VCA**
Vakmanschap/innovatie	BRL Groenvoorzieningen
Planet/milieu	CO ₂ Prestatieladder
	ISO 14001
	FSC
People/Opleidingen	PSO prestatieladder
Profit/Maatschappij	PSO prestatieladder

Om structurele monitoring en evaluatie van de CO₂ inventarisatie en de reductie maatregelen volgens het principe van de "PDCA methodiek" te borgen zijn sturende maatregelen omschreven. Het EMP van Netjes Kampen wordt via de website www.netjeskampen.nl openbaar gemaakt voor geïnteresseerden en belanghebbenden.

1.4 onderliggende protocollen & normen

Ons EMP en onze reductiedoelstellingen zijn gebaseerd op:

- Handboek CO₂-Prestatieladder 3.1
- NEN-ISO 14064-1 Greenhouse gases – Part 1: Specification with guidance at the organization level for quantification and reporting of greenhouse gas emissions and removals"
- GHG Corporate Value Chain data management Accounting and Reporting Standard (WBCSD/WRI, september 2011).
- NEN-EN ISO 50001.

We gaan hieronder beknopt op bovenstaande documentatie in.

1.4.1 handboek CO₂ prestatieladder

In het Handboek CO₂-prestatieladder staan instrumenten om (onder andere) aannemingsbedrijven te stimuleren tot CO₂-bewust handelen in de eigen bedrijfsvoering en bij de projectuitvoering. Het handboek CO₂ prestatieladder beschrijft de beoordelingsmethodiek en het certificeringsschema in detail.

De CO₂-Prestatieladder is gebaseerd op het Green House Gas (GHG)-protocol en is een instrument om bedrijven die deelnemen aan aanbestedingen te stimuleren tot CO₂-bewust handelen in de eigen bedrijfsvoering en bij de uitvoering van projecten. Het gaat daarbij met name om:

- energiebesparing** - **efficiënt gebruik maken van materialen**
- **gebruik van duurzame energie**

1.4.2 ISO 14064-1

ISO 14064 is een norm, die industrieën en overheden van een aantal instrumenten voorziet om programma's te ontwikkelen die gericht zijn op reductie van de uitstoot van broeikasgassen.

Van de ISO 14064-norm zijn twee delen van toepassing:

- deel 1 specificeert vereisten voor ontwerp en ontwikkeling van BKG-inventarissen op organisatie- of unitniveau
- deel 2 specificeert vereisten voor hoeveelheidsbepalingen, bewaking en rapportage van reductie van emissies en afvoertoesnames uit projecten wat betreft broeikasgassen.

De CO₂ inventarisatie van Netjes Kampen is opgesteld in overeenstemming met de eisen uit ISO14064-1. Dit blijkt uit de kruisverwijzing in tabel 1-b.

Tabel 1-b: Kruisverwijzing ISO 14064-1 en GHG-protocol				
§ in ISO 14064-1	HFD 9.3.1 GHG report content	Omschrijving	Hoofdstuk in dit EMP	Overig
4.1	A	Beschrijving van de rapporterende organisatie	1	
3.1	B	Verantwoordelijke persoon voor het rapport	1	W. Kremer
3.1	C	Verslagperiode	4	01-01-21 / 31-12-21
4.1	D	Documentatie van de organisatorische grenzen	2	
4.1	E	Documentatie van de rapporterende grenzen, inclusief criteria vastgesteld door de organisatie om significante emissies te bepalen	2 en 4	
7	F	Directe CO ₂ -emissies in ton CO ₂	4	
5.5	G	Beschrijving hoe biogene CO ₂ -emissies en -verwijderingen worden behandeld in het verslag. De relevante biogene CO ₂ -emissies en -verwijderingen afzonderlijk gekwantificeerd	4	
5.5	H	Indien gekwantificeerd, directe CO ₂ -verwijdering	5	
5.4	I	Uitleg over de uitsluiting van significante GHG-bronnen of -sinks van de kwantificering	5	
7	J	Gekwantificeerde indirecte GHG-emissies	1 en 4	2017
3.1	K	Referentiejaar	4.2	
3.1	L	Uitleg van wijziging of herberekening van het referentiejaar of andere historische data. Documentatie van de gevolgen voor de vergelijkbaarheid van zulke herberekeningen	4	
5.1	M	Verwijzing naar of beschrijving van kwantificeringsmethoden en redenen voor deze keuze	4.3	
5.2	N	Uitleg van wijzigingen ten opzichte van eerder gebruikte kwantificeringsmethode	4.3	
5.1	O	Verwijzing naar of documentatie van gebruikte emissie- of -verwijderingsfactoren	4	
9.3	P	Beschrijving van invloed van onzekerheden op de nauwkeurigheid van emissie- en verwijderingsdata	4.6	
9.3	Q	Beschrijving onzekerheidsanalyse en resultaten	4.6	
3.1	R	Verklaring dat het rapport is opgesteld in overeenkomst met ISO-14064-1	1.4.2	
3.1	S	Statement met betrekking tot de verificatie van de emissie-inventaris, inclusief vermelding van de mate van zekerheid	4.6	
9.1	T	De equivalentie-factoren, conversiefactoren (GWP waarden) gebruikt in de berekening, inclusief de bron. Indien de GWP warden niet overeenkomen met het meest actuele IPCC rapport, voeg dan de emissiefactoren of database referentie toe, inclusief bron	4.1	

1.4.3 basis in Green House Gas-protocol

Het doel van de CO₂-Prestatieladder is bedrijven te stimuleren om de eigen CO₂-emissie (en die van hun leveranciers) te kennen en permanent te zoeken naar mogelijkheden om de klimaatimpact van de eigen bedrijfsvoering en de eigen projecten terug te dringen.

Het GHG-protocol werd gelanceerd met de dubbele doelstelling om een internationale standaard te ontwikkelen voor de verantwoording en de verslaggeving i.v.m. de uitstoot van broeikasgassen door bedrijven en om deze standaard zo breed mogelijk te verspreiden.

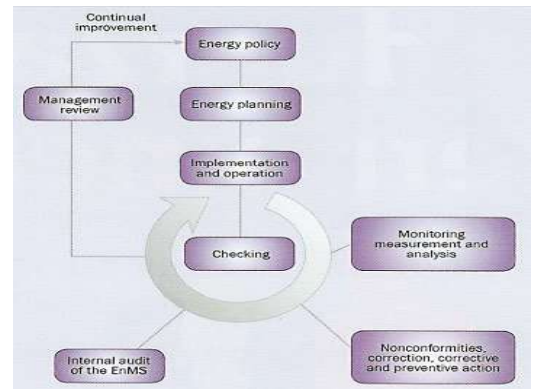
Broeikasgassen zijn gassen die in onze atmosfeer de zonnestraling wel doorlaten naar het aardoppervlak, maar de terugkerende straling (warmte) tegenhouden (dit is vergelijkbaar met wat in een broeikas gebeurt vandaar de naam). Broeikasgassen werken dus als een soort deken voor de aarde. De belangrijkste broeikasgassen zijn koolstofdioxide (CO₂), methaan (CH₄), lachgas (N₂O) en waterdamp.

1.4.4 model rapportage format ISO NEN 50001

NEN-EN-ISO 50001 is een norm voor een internationaal erkend energiemanagementsysteem, die richtlijnen biedt voor zowel kleine als grote organisaties die:

- systematisch de energiehuishouding willen verbeteren
- een energiemanagementsysteem willen opzetten, invoeren, verbeteren en/of onderhouden
- zichzelf willen verzekeren dat de energiehuishouding op orde is conform de laatste inzichten
- hun energiemanagement aan de hand van de norm wensen te beoordelen en evalueren
- dit wensen aan te tonen aan klanten en derden.

Netjes Kampen heeft haar EMP opgesteld conform de energienorm NEN-ISO 50001. Onze directie onderschrijft deze norm. Zie ook tabel 1-c.

Tabel 1-c: Opname ISO 50001 in EMP			
50001	Doel	PDCA Stappen	Link met Laddereis 3.1
6.3	Energiebeoordeling	Plan	1.A. tot 5.A
6.2	Energiedoelstellingen, -taakstellingen en actieplannen voor energiemanagement	Plan/Do	Invalshoek 1.B tot 5.B.2-1/2.C.2
9.1	Monitoring, meting en analyse	Check	3.C.1/ 4.B.2/ 5.B.2/ 3.C.3
10.1	Afwijkingen, correcties, corrigerende en preventieve maatregelen	Act	Continue verbetering

1.5 CO₂-reductiebeleid

In deze paragraaf gaan we achtereenvolgens in op de doelstellingen, het daartoe bepaalde beleid, de te volgen aanpak, een beeld van waardeketen waar we mee te maken hebben.

Scope:

Aannemingsbedrijf Netjes Kampen B.V. Aanleg en onderhoud van grond-, water- en wegenbouwkundige werken, groenvoorziening en andere cultuurtechnische werken alsmede aanleg-, beheer- en onderhoudswerken ten behoeve van openbare- en particuliere ruimten.

Netspoor B.V. Het uitvoeren van cultuurtechnische en civieltechnische werkzaamheden langs het spoor.

Netjes Materiaal & OG B.V. Aanleg en onderhoud van grond-, water- en wegenbouwkundige werken, groenvoorziening en andere cultuurtechnische werken alsmede aanleg-, beheer- en onderhoudswerken ten behoeve van openbare- en particuliere ruimten

Netjes Materiaal & OG B.V. Aanleg en onderhoud van grond-, water- en wegenbouwkundige werken, groenvoorziening en andere cultuurtechnische werken alsmede aanleg-, beheer- en onderhoudswerken ten behoeve van openbare- en particuliere ruimten.

Het aannemen, uitvoeren en onderhouden van civiel- en cultuur technische werken o.a. langs het spoor. Werken in het kader van het beheer van openbare ruimte en het verhuren (handelen) van bemand en onbemand materieel.

1.5.1 doelstellingen

Dit EMP met emissiereductie verklaring is opgesteld door Netjes Kampen. Ons emissie-reductiebeleid is gericht op het inzichtelijk maken van de emissies van onze bedrijfsactiviteiten, deze te registreren, te monitoren en te beperken. Dit gebeurt door het opstellen van reductiedoelstellingen waarin wij stellen het energiegebruik te reduceren, ten opzichte van het referentiejaar. Een inzicht van onze doelstellingen vindt u in tabel 1-d.

Tabel 1-d: Overzicht Reductiedoelstellingen

Scope	Doel-jaar (per 31-12)	Doelstelling (..% reductie)	Referentiejaar (".. ten opzichte van jaar ..")	Per eenheid (werkuur, km of FTE)
Scope 1	2025	25,0	2016	Per werkuur
Scope 1	2021	12,5	2016	Per werkuur
Scope 1	2018	5,0	2016	Per werkuur
Scope 1	2017	2,5	2016	Per werkuur
Scope 2	2025	25,0	2016	Per werkuur
Scope 2	2021	12,5	2016	Per werkuur
Scope 2	2018	5,0	2016	Per werkuur
Scope 2	2017	2,5	2016	Per werkuur

Eenvoudig gezegd willen wij ten opzichte van de in 2016 geproduceerde hoeveelheid CO₂, per werkuur in 2021 12,5 CO₂ hebben gereduceerd, en in 2025 in totaal 25%.

Indien de in tabel 1-d vermelde reductiedoelstellingen eerder behaald worden dan in het vermelde doel-jaar, dan streven wij naar een jaarlijkse extra besparing van 1%.

1.5.2 beleid

Middel bij de doelstellingen is het PDCA-principe ofwel "Plan, Do, Check, Act".

Door periodiek te rapporteren en publiceren zullen communiceren in welke mate de vastgestelde doelstellingen behaald zijn. Wij streven erna om continu onze CO₂-reductie te verhogen.

Ieder jaar laten wij de reductie-resultaten verifiëren (toetsen) door een erkende certificatie-instelling ("CI"). Indien nodig worden daarna de doelstellingen aangepast.

Op basis van ons EMP worden het personeel, personen die voor of namens ons bedrijf werkzaam zijn geïnformeerd omtrent de reductiedoelstellingen van Netjes Kampen. Ook is ons beleid na publicatie openbaar toegankelijk voor alle opdrachtgevers en andere belanghebbenden.

De directie van ons bedrijf stelt toereikende middelen beschikbaar om de CO₂ doelstellingen te bereiken, en om aantoonbaar te kunnen participeren in de door de organisatie aangereikte initiatieven.

Wij streven naar een bedrijfsvoering op certificatie niveau 5 van de CO₂ prestatieladder te behouden, om vanaf dat vertrekpunt volgens de PDCA methodiek voortdurend onze CO₂ emissies te analyseren en waar mogelijk te reduceren. Dit dient in combinatie met een toenemende bewustwording van ons personeel, er voor te zorgen dat de reductiedoelstellingen behaald worden. Deze verklaring is opgesteld en ondertekend door de directie van Netjes Kampen.

1.5.3 aanpak

Wat is onze aanpak? Klanten actief en open benaderen, oog voor het personeel en belang hechten aan veiligheid, gezondheid en milieu. We willen graag verantwoord groeien en duurzame relaties onderhouden met personeel, klanten, leveranciers en overheden.

Dit alles stelt hoge eisen aan de kennis en kunde van onze medewerkers, de manier van werken en het materieel. Daarom investeren we in opleidingen, nascholing, bedrijfsmiddelen en verbetering van onze organisatie. Ook hebben we oog voor mensen met een beperking of achterstand op de arbeidsmarkt. We ondersteunen deze mensen door ze een stage of werkplek aan te bieden.

1.5.4 waardeketen

Tegen de achtergrond van onze onderneming is de waardeketen in kaart gebracht, waarbij rekening is gehouden met de onderstaande criteria ("verschuivingen").

Contractvorming: van prestatiegericht (input) naar meer resultaatgericht (output). Zoals het in stand houden van een goede beeldkwaliteit, het 'ontzorgen' van de klant, de samenwerking met competente partners, het waarborgen van publieke waarden, etc.

Toegevoegde waarde: accentuering van de proactieve benadering van de projectopdrachten. Het inspelen op duurzaamheid en MVO-ambities van de klanten manifesteert zich meer en meer in de plannen van aanpak m.b.t. de projecten.

Innovaties en technieken: de focus op de competenties (regie/procesrol) die moeten worden doorontwikkeld. Inzet van nieuwe toepassingen en technieken, omgevingsontwikkelingen bekijken en vergelijken (benchmarken).

Vakbekwaamheid: naast de ontwikkeling van de vaktechnische competenties wordt het klantgericht functioneren van de medewerkers gestimuleerd.

Uitbesteding werkzaamheden: het inhuren van specialisaties. Het selecteren van competente partners op basis van inzetbaarheid van specifiek materieel.

Logistieke planning: beperking van de aanrijdtijd van leveranciers en dienstverleners.

Ketenparticipatie: het benutten van de kansen voor ketensamenwerking en MVO- input.

De realisatie wordt gewaarborgd door de inzetbaarheid van moderne bedrijfsmiddelen en vakbekwame medewerkers vanuit de eigen bedrijfsvestiging en een landelijk netwerk met professionele steunpunten. Bij de projectaanpak wordt de belangenafweging gemaakt tussen de economische, sociale en milieuprestaties in overeenstemming met ketenpartners en stakeholders.

De analyse van de waardeketen laat navolgende categorieën ketenpartners naar voren treden:

- opdrachtgevers (uit de verschillende doelgroepen)
- leveranciers van materiaal, materieel en personeel
- inzamelaars/verwerkers van afvalstoffen.

De directie realiseert dit alles samen met de medewerkers. Het is dan ook onze taak om dit uit te dragen en er naar te handelen. Ons einddoel is dan ook zero emissie

1.6 verantwoordelijkheden

Voor het voldoen aan het EMP ligt de eindverantwoordelijkheid bij de directie van Netjes Kampen, in de persoon van Dhr. E. Wolf

Verificatie geschiedt door SCM diensten, de werkzaamheden omvatten:

- verificatie CO₂ footprint
- verificatie interne audit en beoordelen interne controle
- verificatie en evaluatie beoordelen systeembeoordeling
- verificatie EMP met conclusie.

De gedelegeerde eindverantwoordelijkheid voor de interne- en externe communicatie omtrent de CO₂ prestatie, en voor het opstellen van de CO₂ plannen, halfjaarrapportages en communicatie is Dhr. W. Kremer.

2 Organisatorische grens

2.1 organisatiegrenzen

Conform het Handboek CO₂ prestatieladder dienen wij de organisatorische grens ("boundary") voor het bepalen van de CO₂ footprint vast te stellen. Uitgangspunt voor Netjes Kampen hierbij is dat de betreffende organisatieonderdelen direct betrokken zijn bij het veroorzaken van de CO₂ emissies en de activiteiten die daar mee gemeoid zijn, ofwel die tot de corebusiness behoren. Wij hanteren hierbij de top-down methode vanuit het GHG model.

Het GHG-Protocol beschrijft drie verschillende benaderingen om de grenzen van de organisatie (organizational boundary) te bepalen:

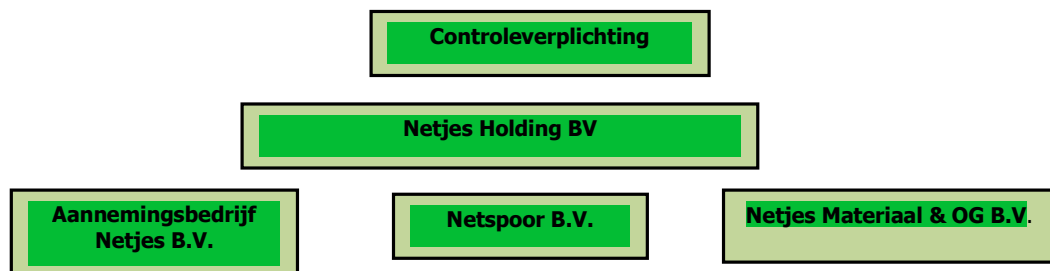
- Equity share: tot de organisatie behoren die systemen waar de organisatie 100% economisch aandeel in heeft
- Operational control: hiertoe behoren die systemen waar de organisatie 100% operationele invloed op heeft
- Financial control: hiertoe behoren die systemen waar de organisatie 100% financiële invloed op heeft.

Voor de bepaling van de organisatorische grenzen van Netjes Kampen volgen wij de 'Operational control'-benadering. Dat betekent dat Netjes Kampen de verantwoordelijkheid neemt voor 100 % van de uitstoot van alle bedrijfsonderdelen waar het 100% van het economisch aandeel in bezit. Voor de uitvoerende bedrijven betekent dit ook 100% operationele controle.

Voor het bepalen van de mate van de operationele controle over de verschillende onderdelen, heeft Netjes Kampen de volgende vier criteria gehanteerd:

1. geen werkmaatschappij (alleen financieel, geen activiteiten dus geen CO₂)
2. geen rechtspersoon (in het kader van IFRS geen rechtspersoon en dus geen controle)
3. geen personeel (geen personeel van Netjes Kampen werkzaam)
4. geen doorslaggevend belang (geen doorslaggevend belang c.q. stem in het genoemde bedrijfsdeel)

Netjes Kampen kent naast Netjes Holding (geen CO₂) tot 2021 de Aannemingsbedrijf Netjes B.V. en Netjes Materiaal & OG B.V. die gecommiteerd is aan de eisen die worden gesteld door de CO₂-Prestatieladder van SKAO. Ons EMP systeem geldt voor de gehele organizational boundary. Met ingang van 2020 valt ook Netspoor BV onder de holding. De in afbeelding 2-1 getoonde organisatieonderdelen behoren tot de organisatorische grens of wel de "Organizational boundary".

Afbeelding 2-1: organizational boundary

De beheermaatschappij is opgericht om de 'Financial control' op Beheer (aandelenhouder), en voert geen werkzaamheden uit en is opgericht om de aandelen te beheren. Netjes Kampen BV kent verder geen andere bedrijven binnen de boundary waarin activiteiten worden uitgevoerd.

Tabel 2-a: KvK-gegevens		
KvK-nummer	Naamstelling	Bijzonderheden
52904830	Netjes Holding B.V.	Geen
52042669	Aannemingsbedrijf Netjes Kampen B.V.	Geen
81456379	Netspoor B.V.	Geen
52931692	Netjes Materiaal & OG B.V.	Geen

2.2 bedrijfsomvang & uitstoot

Op basis van de bedrijfsomvang bedraagt de uitstoot de in tabel 2-b vermelde hoeveelheid.

Tabel 2-b: Uitstoot (in ton)		
Kantoren/bedrijfsbebouwing	Projecten	Totaal
16,06	1728,46	1744,52

Het blijkt dat de CO₂ uitstoot van de bedrijfslocatie kleiner is dan 500 ton, en uit de productie kleiner dan 2000 ton. We kunnen vaststellen dat onze organisatie moet worden geclassificeerd als een kleine organisatie. Voor de categorie "kleine bedrijven" geldt een vrijstelling voor de eisen 5.A.2-2, 5.A.3, 4.C, 5.C, 4.D en 5.D van SKAO. Aan deze eisen is dan derhalve (fictief) voldaan.

3 CO₂ prestatieniveau

Dit hoofdstuk 3 van het EMP brengt het CO₂ prestatie niveau in beeld gerelateerd aan certificatieniveau 5 en de bijbehorende 4 invalshoeken.

3.1 invalshoek A (inzicht)

Vanaf niveau 4 behoren de scope 1-, 2- en 3-emissies tot het criterium. In onderstaande tabel is de onderverdeling naar categorieën (scopes) weergegeven. De emissies van scope 1 & 2 zijn in dit plan afzonderlijk omschreven.

Tabel 3-a: Scopes	
Scopes	Omvat
Scope 1	Alle directe emissies, emissies die direct door de eigen organisatie worden uitgestoten. Het gaat hier bijvoorbeeld om het gasverbruik van het pand en het brandstofverbruik voor het wagenpark en overig materieel. Een aparte groep in scope 1 zijn airco's en koelapparatuur. Zij stoten niet direct CO ₂ uit maar lekken naar de lucht wel koelvloeistofdampen die tot de broeikasgassen gerekend worden.
Scope 2	Alle indirecte emissies, ofwel emissies die al zijn uitgestoten voor een grondstof die door de organisatie wordt verbruikt. Voorbeelden hiervan zijn het elektriciteitsverbruik (op de centrale verbrandt men fossiele brandstoffen om elektriciteit op te wekken), brandstofverbruik van zakenreizen met een auto of met het vliegtuig.
Scope 3	Alle overige indirecte emissies. Hieronder vallen bijvoorbeeld de emissies die vrijkomen bij de afvalverwerking, bij het printen op papier of bij elektra van klanten. Hier vallen ook de zakelijke Km met het privé voertuig onder.

3.2 invalshoek B (reductie)

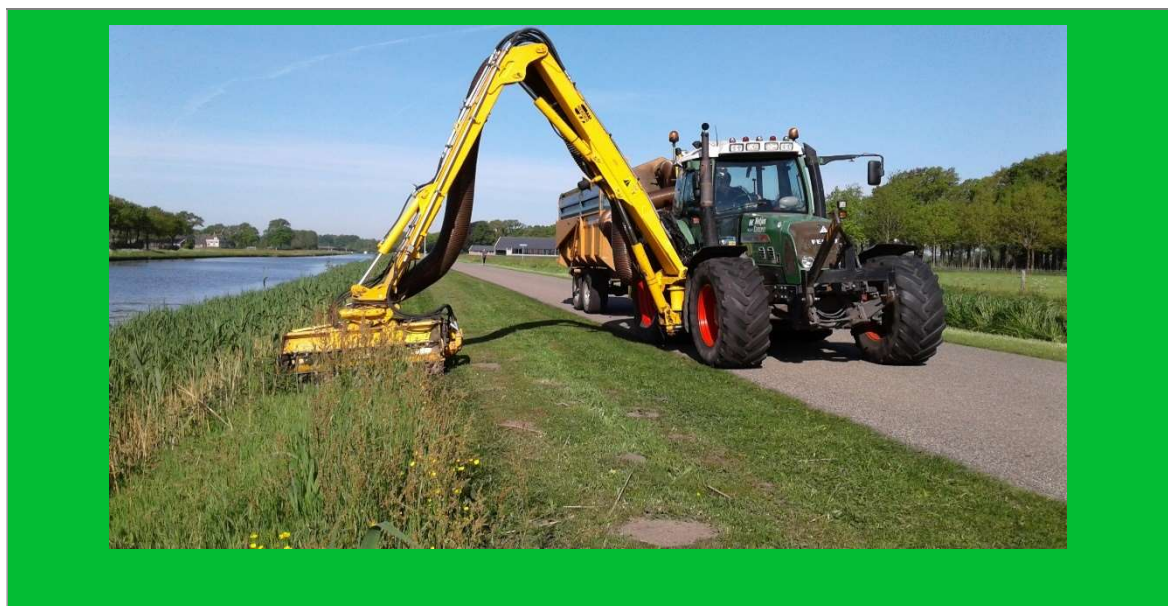
De doelstellingen omtrent CO₂ reductie leest u in hoofdstuk 5 "reductieplan". Wij tekenen hierbij aan dat een toenemend werkaanbod resulteert in een toename van het brandstofgebruik en de gewerkte uren. De CO₂ uitstoot relateren wij aan het aantal FTE met hieraan gekoppelde betaalde werkuren, per kalenderjaar, die uitgevoerd zijn binnen de organizational boundary. Lopend onderzoek moet uitwijzen of deze koppeling geschikt is om een causaal verband aan te tonen.

3.3 invalshoek C (communicatie)

Interne maar ook externe communicatie maakt een belangrijk deel uit van het EMP. Deze communicatie behelst de volgende inhoudelijke onderdelen: CO₂ procedure, CO₂ registratie, reductiedoelstellingen en de realisatie daarvan. De uitwerking van dit onderwerp is omschreven in hoofdstuk 6 "communicatieplan".

3.4 invalshoek D (participatie)

Op de hoogte blijven van markt initiatieven omtrent CO₂ reductie is onderdeel van de dagelijkse gang van zaken. Wij hebben het streven om meerdere opties tot CO₂ reductie verder te onderzoeken. Om dit streven kracht bij te zetten participeren wij in netwerken en nemen deel aan branche verenigingen en initiatieven. Inhoudelijk wordt dit in hoofdstuk 7 besproken.

Een belangrijke tak van sport Netjes Kampen: maaien in de openbare ruimte

4 CO₂ inzicht emissie-inventarisatie 1a-2a-3a-4a-5a

Om te komen tot certificatieniveau 5 van de CO₂-prestatieladder heeft Netjes Kampen de CO₂-emissies van het kalenderjaar 2020 (geheel) in kaart gebracht. De berekening die ten grondslag ligt aan de getoonde cijfers voor scope 3 wordt vanaf het **referentiejaar 2020** elk afzonderlijk jaar verwerkt in aparte registratiemap, deels digitaal deels hardcopy.

Dus voor scope 1 en 2 is het referentiejaar 2016

Voor scope 3 wordt 2022 als het referentiejaar 2022 benoemt.

De onderverdeling die de basis voor de berekening vormt is opgedeeld in:

- Een beschrijving van de indeling van de berekening
- De conversiefactoren
- Een Excel bestand met de berekeningen (zie ook 4.5)

Voor het kwantificeren van de CO₂-uitstoot is gebruik gemaakt van een op maat gemaakt model. In het model kunnen alle verbruiken worden ingevuld. Vervolgens wordt de daarbij behorende CO₂-uitstoot berekend en vergeleken met het referentiejaar.

Tabel 4-a Taken verantwoordelijkheden en bevoegdheid			
Wat	Hoe	Frequentie	Wie verantwoordelijk
Verzamelen gegevens emissie inventaris	Taak	Halfjaarlijks	KAM en administratie
Interne controle emissie inventarisatie.	Taak	Halfjaarlijks	KAM
Accorderen emissie inventarisatie	Bevoegdheid	Jaarlijks	Directie
Opstellen EMP	Taak	Jaarlijks	KAM
Evaluatie op inzicht EMP	Taak, verantwoordelijk	Jaarlijks	KAM, adviseur, directie

De eerste stap is het inzichtelijk maken van de energiebronnen vanuit de organisatie en de keten waarin de onderneming actief is. Op basis van dit inzicht kan er worden gekeken op welke aspecten er resultaat valt te behalen in de reductie van CO₂-uitstoot. Dit inzicht is verwerkt in het EMP. Periodiek (halfjaarlijks) wordt deze lijst beoordeeld en getoetst op actualiteit van de werkelijke energiestromen.

4.1 referentiejaar

De eerste CO₂ emissie-inventarisatie voor Netjes Kampen is uitgevoerd over het kalenderjaar 2016. Daarmee wordt bedoeld: van 01-01-2016 t/m 31-12-2016. Reden: we hebben geen volledige historische gegevens die verder terug in de tijd gaan. In onderstaande tabel wordt de emissie in het referentiejaar 2016 in beeld gebracht. Die worden veroorzaakt door de gebruikte brand-, grond- en hulpstoffen. Deze stoffen stoten bij gebruik CO₂ uit. De emissie wordt bepaald aan de hand van de zogeheten conversiefactoren (Factor).

CO ₂ Footprint Referentiejaar 2016				berekening 3.1	
Grondstof	Factor *	Verbruik		Uitstoot in ton	in %
Scope 1					
Benzine	2,784	1.343	liter	3,74	0,38%
Diesel	3,473	273.550	liter	950,04	96,16%
LPG	1,798	0	liter	-	0,00%
Smeerolie	3,035	280	liter	0,85	0,09%
Aspen/Moto**	2,784	2.575	liter	7,17	0,75%
Overige olie	2,947	998	liter	3,51	0,30%
Propaan	1,725	84	liter	0,14	0,01%
Aardgas	1,884	5.969	m3	11,25	1,14%
				976,13	
Scope 2					
Elektriciteit	0,556	21.362	kWh	11,88	1,20%
Totaal				988,01	ton CO ₂

* CO₂ emissiefactoren conform de cijfers op de website www.co2emissiefactoren.nl volgens de gepubliceerde lijst van 2021

**Aspen/Moto aan de hand van veiligheidsblad, berekening door Aspen en info leverancier

4.2 conversiefactoren

Om te komen tot de CO₂ emissies dienen de verbruikte hoeveelheden fossiele brandstoffen en elektra omgerekend te worden naar een uitstoot in kg/ton CO₂. Om dat te bewerkstelligen maken wij gebruik van de conversiefactoren uit het Handboek CO₂-prestatieladder 3.1 een overzicht van de conversiefactoren is te herleiden op de website www.co2emissiefactoren.nl.

Er worden altijd Well To Wheel (WTW) cijfers gebruikt. Oftewel, de CO₂ die vrijkomt bij de winning en de productie van de brandstof wordt ook meegerekend. Daar waar deze conversie factoren ontbreken wordt gebruik gemaakt van de eerder door SKAO gepubliceerde factoren van 2011 door CE TU Delft (handboek 2.2).

4.3 afbakening emissies

Om de scope van de inventarisatie af te bakenen is gebruik gemaakt van de scope-indeling van het GHG-protocol. Het GHG-protocol maakt onderscheid tussen 3 emissiebronnen in 2 categorieën, te weten: directe en indirecte emissies:

- scope 1: directe CO₂ emissies door de eigen organisatie
- scope 2: indirecte CO₂ emissies die ontstaan door de opwekking van elektriciteit
- scope 3: indirecte CO₂ emissies die een gevolg zijn van de activiteiten van het bedrijf, maar voortkomen uit bronnen die geen eigendom van het bedrijf zijn noch beheerd worden door het bedrijf.

SKAO rekent "Business travel" en "personal cars for business travel" tot scope 2.

Tabel 4-b Verdeling emissies		
Emissie	Emissie	Emissie
Gas (M ³)	Grijze elektriciteit	Afvalverwerking
Propanaas (Kg)	Groene elektriciteit	Onder aanneming
Benzine (L)	Stadsverwarming	Papier verbruik
Diesel (L)	Zakelijke Km privéauto	Zakelijk o.v.
Aspen	Zakelijke vlieguren	Overige verbruik/inkoop
Mengsmering		Waterverbruik
		Kapitaalgoederen
TOTAAL Scope 1	TOTAAL Scope 2	TOTAAL Scope 3

4.4 berekeningsmethode

De verificatie van de uitstootgegevens van Netjes Kampen en de CO₂ footprint analyse in het kader van de CO₂ prestatieladder certificering zal geschieden door een onafhankelijke adviseur. Deze verificatie zal plaatsvinden over het kalenderjaar 2021. De berekening die voor 2021 is gehanteerd is de basis voor de volgende berekeningen over de komende jaren en de halfjaarlijkse tussenmeting. De bronnen zijn terug te vinden in de financiële administratie en evt. KAM-gerelateerde registraties, en zijn uitgewerkt in eerdere jaarverslagen.

4.4.1 kantoren

Netjes Kampen beschikt in 2021 over 1 locatie met kantoor, materieelstalling en -onderhoudsfaciliteit. De gegevens behoren bij het verbruik zonder onderverhuur. De aangeleverde nota's worden op de financiële administratie gearchiveerd. De hoofdcomponenten zijn aardgas en elektriciteit.

Kantoren 16,06 ton/CO₂

4.4.2 projecten

Het overgrote deel van de CO₂ uitstoot is terug te leiden naar de projecten. Het gaat hier dan ook werkzaamheden die worden uitgevoerd zoals in de boundary beschreven is. De uitstoot in 2021 op de projecten is:

Projecten 1728,46 ton/CO₂

4.5 onzekerheden & uitsluitingen

Onzekerheden

Gezien de absolute waarden die wij voor de berekening hanteren, bestaan voor het kalenderjaar 2021 weinig onzekerheden omtrent de CO₂ emissie in scopes 1 en 2. Mogelijke onnauwkeurigheden zijn de registraties van het gasverbruik en de elektriciteit. Oorzaak hiervan zijn de jaarafrekeningen, die de gegevens vermelden van een gebroken jaar. Niet meegenomen zijn de voorraden welke op 31-12 nog aanwezig zijn in voertuigen, tankinstallaties, vaten en jerrycans zitten. Ook zijn wij aan het onderzoeken of onze primaire data zoals uren overeenkomen met de werkelijk gemaakte (machine)uren.

Uitsluitingen

Bij de berekening van de CO₂ emissies zijn de volgende onderdelen uitgesloten:

- zakelijk vliegverkeer: binnen Netjes Kampen wordt niet zakelijk gevlogen.
- koudemiddel voor airco: deze is als niet relevant te beschouwen (-5% en mobiel).
- privé gebruik zakelijke auto. Medewerkers mogen de auto(s) niet privé gebruiken.
- privé gereden zakelijke kilometers
- smeerolie en overige oliën

De koudemiddelen van de airco's en in de bedrijfswagens en machines zijn niet meegenomen in de CO₂-berekening van het bedrijf. Ook in de toekomst zal de CO₂ uitstoot voor de koudemiddelen niet worden meegenomen, omdat dit gaat om een marginale CO₂ uitstoot die een te verwaarlozen invloed heeft op het totaal.

Het verbruik van smeerolie en overige oliën is al een aantal jaar op rij verwaarloosbaar ten opzichte van de andere grondstoffen. Deze worden dan ook uitgesloten.

Omdat het kwalitatief goed uitwerken van alle scope 3 emissiebronnen praktisch niet realistisch is, mag op basis van een gedegen onderbouwing (zie ook materiele analyse) gekozen worden voor de meest relevant geachte keten. Deze zijn nader in kaart gebracht in de rapportage ketenanalyse.

Voor de Scope 3 uitstoot moet verder onderzoek gedaan worden om meer inzicht te krijgen. De volgende actiepunten zijn aangepakt en waardoor meer inzicht is verkregen. Deze verdieping zal de komende jaren doorzetten om een volledig inzicht te krijgen.

- Afvalscheiding polarisatie van transport upstream en downstream
- Kapitaalgoederen (registratie investeringen)
- Inkoop materialen (nog verder uitdiepen)
- Inkoop diensten (opstellen registratie tool partner)
- Verzamelen alle relevante gegevens om een betere vergelijking te kunnen realiseren van de uitstoot

4.6 conclusies uit inzicht

Scope 1 en Scope 2

In scopes 1 en 2 is het inzicht naar behoren. Uit de maatregelenlijst voor 2021 komt naar voren dat wij eisen stellen aan de organisatie en dat wij ons energieverbruik monitoren en waar mogelijk verbeteren. De **gemarkeerde** items zijn geïmplementeerd

Algemene actiepunten 2020:

- scope 2 monitoren en systeem verdiepen (stroomlijnen overzichten)
- machines zijn in kaart gebracht verdieping is mogelijk door monitoren verbruik (motoren)
- volledig monitoren maatregelenlijst 2021 (zijn verbeteringen mogelijk?)
- uitdiepen eigen kansenschema (nieuwe kansen toevoegen aan maatregelenlijst)
- verdere aanpak verlichting vervangen
- verdere maatregelen m.b.t. isolatie gebouw
- inkoop energie neutrale producten en diensten
- 2 keer per jaar monitoren van de emissiefactoren

Actiepunten 2021

Zie bovenstaande lijst

Afgevoerde actiepunten 2020

- De maatregelen m.b.t. de isolatie van het bestaande gebouwen worden niet verder uitgevoerd omdat er nieuwbouwplannen zijn en in dit plan worden de nieuwste technieken gebruiken m.b.t. energiezuinig gebouw
- Monitoren scope 2, door de aankoop van Nederlandse windenergie zijn verdere besparingen op de emissie miniem

Scope 3

Het inzicht in scope is toegenomen t.o.v. het referentiejaar. Bij de start waren niet alle data in kaart gebracht welke noodzakelijk waren voor het berekenen van de uitstoot. Deze gegevens zijn nu wel bekend en berekend. Tevens is het kengetal de uitstoot per gewerkt uur gedefinieerd en uitgewerkt zodat voor alle scopes nu dezelfde kengetallen gelden. Dit is om gedaan zodat de vergelijking van de uitstoot te vereenvoudigen en beter te begrijpen is.

Voor scope 3 waren in 2021 geen actiepunten gedefinieerd

5 Reductie 1b-2b-3b-4b-5b

Iedereen kan ideeën voor energie/CO₂-reductie aandragen via een verbetervoorstel, via e-mail en/of bij (in)formeel overleg. Daarnaast worden er periodiek toolbox-meetings gehouden met CO₂ reductie als onderwerp. Deze energie/CO₂-reductie kansen worden besproken in het CO₂-overleg en daar gewogen op effectiviteit. Indien blijkt dat zij mogelijkwerijs effectief zijn, worden zij toegevoegd aan het kansen / reductie schema.

De algemene doelstelling van het energiemanagementsysteem is om te komen tot een continue verbetering van de energie-efficiëntie en vermindering van de CO₂-uitstoot door de bedrijfsactiviteiten. Hierbij dient te worden opgemerkt dat door fluctuerende hoeveelheid werk en de samenstelling van de werkzaamheden (inzet materieel) het absolute energieverbruik hoger kan zijn, terwijl het relatieve verbruik per werkuur lager is. Een onafhankelijke controle op de emissie-inventarisatie wordt gelijktijdig uitgevoerd met de interne audit en wordt in het interne audit rapport opgenomen.

5.1 resultaten rapportagejaar 2021

Uit de CO₂ inventarisatie over 2021, 1-1-2021 t/m 31-12-2021 zijn de volgende resultaten berekend. De onderbouwing van de berekening is opgenomen in de digitale overzichten en facturen. De conclusie en vergelijking is opgenomen bij de reductie doelstellingen. Het systeem van meten is verfijnd en de nauwkeurigheid verhoogd.

Tabel 5-a: Resultaat rapportage jaar 2021 scope 1 en 2 en 3			
Emissie	Scope	Hoeveelheid	Bijzonderheden
Eigen emissie	1	1.744,52	
Eigen indirecte emissie	2	-	
Externe indirecte emissie	3	3.029,41	
		Totaal ton CO ₂ per jaar	4.773,93
Emissie per medewerker scope 1 en 2		ton CO ₂ per FTE	23,99
Emissie per werkuur scope 1 en 2		Kg per uur	14,99
Emissie per werkuur scope 3		Kg per uur	26,04

Tabel 5-b: Resultaat rapportage jaar 2021 keten			
Emissie	Scope	Hoeveelheid	Bijzonderheden
Keten	keten	-361,24	
		Totaal ton CO ₂ per jaar	-361,24
Emissie per medewerker		ton CO ₂ per FTE	-4,968
Emissie per werkuur		Kg per uur	-0,033

Tabel 5-c: Resultaat rapportage jaar projecten met gunningsvoordeel			
Emissie	Scope	Hoeveelheid	Bijzonderheden
Projecten	projecten	582,75	
		Totaal ton CO ₂ per jaar	582,75
Emissie per werkuur		Gemiddeld (van alle projecten) Kg per uur	42,92

CO ₂ 2021		3.1 berekening			
Emissie bron	Factor	Verbruik	Uitstoot in ton	in %	
Scope 1					
Diesel	3,473	489.193 liter	1.698,97	97,39	
Benzine	2,784	6.046 liter	16,83	0,96	
Aspen/Moto	2,784	3.880 liter	10,80	0,62	
Smeerolie	3,035	614 liter	1,86	0,11	
Aardgas	1,884	8.524 m ³	16,06	0,92	
Overige olie	2,947	730 liter	2,15	0,12	
			1.744,52	100,0	
Scope 2					
Elektriciteit	-	15.059 kWh	-	-	
		Totaal	1.744,52		

*CO₂ emissiefactoren conform de cijfers op de website www.co2emissiefactoren.nl, volgens handboek versie 3.1

**Aspen/Moto aan de hand van veiligheidsblad, berekening door Aspen en info leverancier

5.2 vaststelling reductiedoelstellingen

De belangrijkste uitgangspunten voor de reductiedoelstellingen als volgt:

- (1) realistisch van aard
- (2) gericht op besparingen meer dan 2,5 % in 2021.

Reductiedoelstellingen bepalen we aan de hand van de hoeveelheid werkuren (op regiebasis en binnen aanneemsom).

In de tabel 5-a zijn deze in beeld gebracht.

Tabel 5-a: Inventarisatie werkuren				
Jaar	Bedrijfsonderdeel	Aantal		Bijzonderheden
		FTE	Werkuren/jaar	
2016	Gehele organisatie	25	39900	
2017	Gehele organisatie	32,78	52450	1 FTE = 1600 uur Kwalitatief vastgesteld
2018	Gehele organisatie	63,31	101.300	1 FTE = 1600 uur Kwalitatief vastgesteld
2019	Gehele organisatie	63,07	100.906	1 FTE = 1600 uur Kwalitatief vastgesteld
2020	Gehele organisatie	75,87	121.384	1 FTE = 1600 uur
2021	Gehele organisatie	72,72	116.346	1 FTE = 1600 uur

scope 1

Tabel 5-b: Emissie resultaten scope 1						
Berekening situatie (Referentiejaar)						
Meest relevante materiële emissie		Referentiejaar 2016 Kg CO ₂ /manuur	2018 Kg CO ₂ /manuur	2019 Kg CO ₂ /manuur	2020 Kg CO ₂ /manuur	2021 Kg CO ₂ /manuur
Diesel		22,15	12,46	12,23	12,42	14,60
Totaal scope 1		22,78	12,67	12,46	12,84	14,99
Doeljaar	Te bereiken reductie	Behaald 2021				
2021	≥ 12,5%	78,83%		diesel		
		-38,71%		Scope 1		

Reductiedoelstellingen scope 1:

- Training, gedragsmodificatie en investeringen
- Bewustwording m.b.t. gebruik van fossiele brandstoffen
- Passend onderhoud en monitoren materieel
- Toepassen vervangende brandstoffen
- Investeren in bewustwording zero emissie
- Investeren in duurzamere inkoop
- Carpoolen waar mogelijk
- Controle bandenspanning
- Inzet kansenschema en maatregelenlijst
- Tegengaan stationair draaien
- Het nieuwe stallen

Organisatorische maatregelen hebben betrekking op het verhogen van het bewustzijn van alle medewerkers

- Effectievere onderhoudswerkzaamheden van het materieel, tijdige voertuig-planning en -onderhoud
- Efficiëntere planning van het transport naar de werklocatie: samen rijden, carpooling en vertrek van verzamelplaatsen
- Rijden met de juiste bandenspanning afhankelijk van het voertuig
- Efficiëntere inzet van werknemers door onnodige transportbewegingen
- Trainingen met het oog op bewustwording uitstoot en kansen (opleiding en training)

Technische maatregelen

- Elektrificatie van het handgereedschap

scope 2

Tabel 5-c: Emissie resultaten scope 2						
Berekening situatie (Referentiejaar)						
Meest relevante materiële emissie		Referentiejaar 2016 Kg CO ₂ /manuur	2018 Kg CO ₂ /manuur	2019 Kg CO ₂ /manuur	2020 Kg CO ₂ /manuur	2021 Kg CO ₂ /manuur
Elektra verbruik		0,347	0,180	0,11	0,08	-
Doeljaar	Te bereiken reductie	Behaald 2021				
2021	≥ 2,5%	-100,00%		Scope 2		

Reductiedoelstellingen scope 2:

- Inkoop energie zuinige apparatuur (ICT 0,15%, oude armaturen vervangen (20% max)
- Bewustwording gebruik elektra
- Inzet kansenschema en maatregelenlijst

Organisatorische maatregelen hebben betrekking op het verhogen van het bewustzijn van alle medewerkers

- Trainingen met het oog op bewustwording uitstoot en kansen
- Regelmatig toolboxen organiseren met verbruiken en mogelijkheden tot vermindering van het elektra verbruik

Technische maatregelen

- Inkoop led armaturen
- Gebruik laptops i.p.v. vaste Pc's
- Inkoop overige energie zuinige apparatuur, Label A
- Onderzoek naar de mogelijkheden om zelf energie op te wekken middels laadpalen op zonne-energie

scope 1 + 2

Berekening situatie (Referentiejaar)						
Meest relevante materiële emissie		Referentiejaar 2016 Kg CO ₂ / manuur	2017 Kg CO ₂ / manuur	2019 Kg CO ₂ / manuur	2020 Kg CO ₂ / manuur	2021 Kg CO ₂ / manuur
Scope 1 + 2		23,10	12,84	12,57	12,91	14,99
Doeljaar	Te bereiken reductie	Behaald 2021				
2021	≥ 2,5%	-39,45%				

→	Scope 1+2	- 39,56% per werkuur tot 31-12-2021
→	Scope 1	- 38,83% per werkuur tot 31-12-2021
→	Scope 2	- 100,00% per werkuur tot 31-12-2021

Scope 3

Nr.	Categorie	Conversie	Eenheid	Reken data 2020	Uren 121384	Rekendata 2021	Uren 116346	Totalen scope 3 t.o.v. referentiejaar
					Uitstoot CO ₂ /ton 2020		Uitstoot CO ₂ /ton 2021	
UPSTREAM								
1	Aankoop van goederen			totaal	454,64		537,89	
sec. data	water	0,2980	M ³ /Kg	338,00	0,101	256,00	0,076	-24,26%
sec. data	Bomenzand grond	4,450	Kg/ton	€ 62.070,62	276,214	€ 92.251,36	410,519	48,62%
sec. data	Betonproducten	3,338	euro/ton	€ 32.313,82	107,864	€ 10.100,22	33,715	-68,74%
sec. data	Hout	0,171	euro/ton	€ 165.037,97	28,221	€ 471.616,65	80,646	185,76%
sec. data	Plantmaterialen	0,000	euro/ton	€ 42.512,85	0,000	€ 5.542,57	0,000	0,00%
sec. data	Zaden en meststoffen	0,000	euro/ton	€ 149.152,16	0,000	€ 40.807,53	0,000	0,00%
sec. data	Metalen	0,910	euro/ton	€ 46.419,43	42,242	€ 14.210,78	12,932	-69,39%
1b	Inkoop van diensten		Ja	totaal	2.290,10		2147,85	
sec. data	Onderaanneming	0,42	euro/Kg	€ 3.122.631,36	1.311,505	€ 2.610.562,82	1.096,436	-16,40%
sec. data	KAM Diensten	0,420	euro/Kg	€ 37.492,53	15,747	€ 75.815,46	31,842	102,21%
sec. data	Overige inkoop van diensten	0,420	euro/Kg	€ 2.292.490,20	962,846	€ 2.427.555,90	1.019,573	5,89%
2	Kapitaalgoederen			totaal	48,42		58,12	
prim. data	Investerings	20000,00	euro/ton	968.398,00	48,420	€ 1.162.468,36	58,123	20,04%
4	Transport en distributie			totaal	11,05		74,22	
sec. data	Onderaanneming	0,259	Kg/euro	€ 42.660,99	11,049	€ 276.672,47	71,658	548,54%
sec. data	Leveranciers	0,259	Kg/euro		0,000	€ 9.887,46	2,561	0,00%
5	Afval tijdens productie			totaal	45,72		1052,00	
prim. data	Beton puin gesorteerd	0,200	Kg/ton	229,30	0,459	209,51	41,902	9036,94%
prim. data	Ongesorteerd puin	0,200	Kg/ton	18,80	0,038	6,34	1,268	3272,34%
prim. data	Hout	0,171	Kg/ton	256,60	0,439	248,06	42,418	9567,19%
prim. data	Snoeihout	0,171	Kg/ton	2319,80	3,967	4.445,02	760,098	19061,22%
prim. data	Groenafval	0,040	Kg/ton	9698,30	3,879	4.893,91	195,756	4946,15%
prim. data	Grond gemengd	0,032	M ³ /Kg	9273,70	29,954	-	0,000	-100,00%
prim. data	Bedrijfsafval	0,369	Kg/ton	40,90	0,151	7,27	2,683	1677,51%
prim. data	BSA	0,369	Kg/ton	1852,10	6,834	21,35	7,878	15,27%
8	Transport en distributie afvoer afval			totaal	94,52		63,41	
sec. data	inkoop transport	0,259	Kg/euro	€ 364.944,45	94,521	€ 244.838,45	63,413	-32,91%
11	End of life			totaal	-716,95		-904,09	
sec. data	Bokashi	-0,05213	Kg/ton		0,000	-	0,000	0,00%
sec. data	Composteren	-0,05213	Kg/ton	9619,30	-501,454	-	-255,119	-49,12%
sec. data	Biomassa	-0,14027	Kg/ton	2576,40	-361,392	0,00	-658,298	82,16%
sec. data	Verontreinigde grond	1,000	M ³ /Kg	9273,70	9,274	0,00	0,000	-100,00%
sec. data	Beheren graslandschappen	-1,85	Kg/ton		0,000	0,00	0,000	0,00%

sec. data	Verbranden	1,000	Kg/ton	138,70	138,700	0,00	13,610	-90,19%
sec. data	Recyclen	-0,001	Kg/ton	2081,40	-2,081	0,00	-0,231	-88,91%
prim. data	Afgewerkte olie	-3,62	Kg/ton	0,00	0,000	1120,00	-4,054	0,00%
			totaal		2227,50		3029,41	236%
Uitstoot Kg per manuur					18,35		26,04	

5.3 referentie verbruik fossiele brandstoffen Scope 1

Reductie op het gebruik van fossiele brandstoffen is een meerjarige doelstelling. We kunnen echter stellen dat zowel het bedrijfsresultaat (de omzet) als de uitstoot van CO₂ gebonden zijn aan factoren die we niet kunnen beïnvloeden. Denk aan vorst, regenval, droogte, recessie, landelijke gebrek aan vakbekwaam personeel.

In het afgelopen jaar, 2021, was het weer een allesbepalende factor, door de combinatie van groeibevorderende temperatuur met de gevallen neerslag was er een explosieve groei van grassen. Wat resulteerde in een verhoging van het brandstof verbruik en van het aantal werkuren doordat er vaker gemaaid moest worden.

Om te voorkomen dat de resultaten van de reductiedoelstellingen hierdoor vertroebeld raken heeft ons bedrijf kengetallen ontwikkeld waarin de volgende punten zorgen voor een helder beeld van voortgang en doelstellingen.

De kengetallen voor de reductieberekeningen gaan uit van de volgende gegevens:

- aantallen FTE in dienst per kalenderjaar
- uitstoot in tonnen (of Kg) per FTE
- uitstoot in tonnen (of Kg) per gewerkt uur

Reductie van CO₂, wordt bereikt door het inzetten van technische maatregelen zoals:

- technisch onderhoud
- inzet vervangende brandstoffen en additieven
- inzet van schonere motoren

De uitstoot wordt geverifieerd tijdens interne audits.

5.4 referentie elektraverbruik Scope 2

Reductie op de CO₂ uitstoot door het gebruik van groene elektriciteit is ondanks de summere bijdrage aan de totale CO₂ uitstoot van belang voor scope 2 en zodoende in de doelstelling meegenomen.

Elektriciteitsverbruik bevindt zich voornamelijk in:

- ICT middelen
- onderhoud machinepark
- verlichting

We gaan hieronder beknopt in op bovenstaande onderwerpen.

ICT

Het besparingspotentieel op ICT ligt vooral in het gebruik van desktop Pc's. Bij de aanschaf van nieuwe desktop PC wordt er bewust gekozen voor groene uitvoeringen. Verder zijn er mogelijkheden op het gebied van aantal printers per PC. Door uitzetten in plaats van op stand-by laten staan van apparatuur is een besparing van ongeveer 0,15% te realiseren. Laptops hebben een veel lager energieverbruik, ook het meer gebruiken van laptops kan leiden tot reductie.

Onderhoud machinepark

Ons machinepark wordt deels in eigen beheer onderhouden, daarbij wordt veel elektriciteit gebruikt voor stationaire en mobiele elektrische gereedschappen. Zeer zorgvuldig onderhoud van het machinepark, en het direct afhandelen van optredende gebreken (niet wachten tot iets een groot probleem wordt) leidt ertoe dat minder gebruik behoeft te worden gemaakt van elektrische gereedschappen.

Verlichting

Het verbruik door verlichting is een grote verbruikspost van elektriciteit.

Het besparen op verlichting kan op verschillende manieren:

- slechts verlichten van werkplekken die worden gebruikt
- meer gebruik maken van daglicht
- toepassen van technische verbeteringen in de verlichtingsmarkt.

Door mensen bewust te laten zijn van het aan- en uit doen van verlichting is reductie mogelijk. Hierbij zou zo goed als mogelijk gebruik kunnen worden gemaakt van daglicht als de werkplek wordt gebruikt. Verder als werkplekken niet worden gebruikt, zal de verlichting actief worden uitgezet. De mensen worden hierop actief gewezen.

Gedacht wordt voor het toepassen van actief belichtingsbeleid en bewust omgaan van het aan- en uitzetten van verlichting, dat een besparing van 1% op het energieverbruik kan worden gerealiseerd. Bij de nieuw te bouwen kantoren

wordt er ook rekening gehouden met de mogelijke besparingen die gerealiseerd kunnen worden op het gebied van verlichting.

Volgende technische verbeteringen in het toepassen van verbeterde technologie op het gebied van verlichting zijn mogelijk.

De mogelijkheden tot reductie zullen nader worden onderzocht. Aspecten die hierbij van belang zijn hebben te maken met de investeringen, technische mogelijkheden en "volwassenheid" van de technologieën.

Op basis van opgedane ervaringen is het mogelijk om 20% op jaarbasis te reduceren op die plaatsen waar nog verouderde verlichting wordt toegepast.

5.5 Referentie verbruik Scope 3

Keten proces	Referentiejaar 2020	2021	Reductievoortgang
	Uitstoot ton	Uitstoot ton	Verschiel / % t.o.v. referentiejaar
Verwerken composteren	-0,02	-454,94	-454,94 / 0%
Biomassa vergisting	0	0	- / -
Toepassen Bokashi Methode	0	0	- / -
Transport naar verwerker extern	2,18	2,18	- / -
Brandstofverbruik bij verwerking	+139,21	+247,14	+107,93 / +78%
Fermenteren/Balen	0	-155,62	-140,82 / +9,51%
Totaal CO₂ keten	139,35	-361,24	-221,90 / +91%

Hieronder wordt bovenstaande tabel per scope 3 categorie verder uitgediept en nader beschreven.

1a.Upstream | Aangekochte goederen

In de upstream aangekochte goederen en diensten is overzichtelijk gemaakt wat binnenkomt aan productie ingekochte bouwmaterialen en diesel. Dit zijn de voornaamste inkoopkosten:

Categorie	Eenheid	Ingekocht	Emissiefactor	Uitstoot ton CO ₂
Aankoop van goederen en diensten				
Water	M ³	256	0,298	0,076
Hout	€	471.616,65	0,171	80,646
Zaden en meststoffen	€	40.807,53	0,00	0,00
Zand/grond	€	92.251,36	3,15	410,519
Bepanting	€	5.542,57	0,00	0,00
Metalen	€	14.210,78	0,91	12,932
Betonproducten	€	10.100,22	3,383	33,715
Totaal				537,89

1b.Upstream | Aangekochte diensten

Onder inkoop van diensten wordt verstaan de onderaanneming t.b.v. uitvoer van productiewerkzaamheden en de inkoop van (KAM) diensten t.b.v. certificeringen en inkoop van overige zaken.

Een voorbeeld van onderaanneming is de inhuur van een Stratenmakersbedrijf, om gespecialiseerde werkzaamheden op een projectlocatie te laten uitvoeren.

Categorie	Eenheid	Ingekocht	Emissiefactor	Uitstoot ton CO ₂
Inkoop van diensten				
Onderaanneming	€	2.610.562,82	0,420	1.096,436
KAM Diensten	€	75.815,46	0,420	31,482
Overige inkoop van diensten	€	2.427.555,90	0,420	1.019,573
Totaal				2.147,85

2. Kapitaalgoederen | Investeringen

Onder kapitaalgoederen wordt verstaan de bedrijfswagens, machines, werktuigen, gereedschappen, apparatuur en kantoorvoorzieningen (milieuvriendelijk inkoopbeleid). Nieuwe investeringen zijn naar schatting doorberekend.

In 2021 is er geïnvesteerd in o.a. tractors (Fendt 720, Valtra N174), machines en installaties (Liebherr 914, elektrische bosmaaiers, motorgereedschap, generator). Uitgangspunt is € 20= 1 kg/CO₂.

Categorie	Eenheid	Ingekocht	Emissiefactor	Uitstoot ton CO ₂
Kapitaalgoederen				
Investeringen	€	1.162.468,36	0,2	58,123
Totaal				58,12

4. Upstream | Transport en distributie

Ingekochte goederen worden door de leveranciers op de bedrijfsvestiging of op diverse projectlocaties afgeleverd.

Transport van ingekochte goederen voor de bedrijfsvestiging naar de projectlocaties vindt plaats met inzet van eigen transportmiddelen, o.a. vrachtwagens en BE-combinaties. Het brandstofverbruik is onderdeel van scope 1.

Categorie	Eenheid	Ingekocht	Emissiefactor	Uitstoot ton CO ₂
Transport en distributie				
Inkoop transport	€	276.672,47	0,259	71,658
Leveranciers	€	9.887,46	0,259	2,561
Totaal				74,22

5. Upstream | Productie afval

De afvalstromen zijn divers. Na projecten wordt afval gescheiden, delen ervan worden bewaard en anderzijds wordt het vervoerd naar erkende afvalverwerking bedrijven. Er wordt gekeken naar het afvalverwerkingsbedrijf wat het meest dichtbij het project gelegen is.

Categorie	Eenheid	Geproduceerd	Emissiefactor	Uitstoot ton CO ₂
Aankoop van goederen en diensten				
Slootmaaisel	Ton kg	3.575,11	0,40	143,004
Bermgras/maaisel	Ton kg	1.223,14	0,40	48,926
Tuinbouwafval	Ton kg	0	0,40	0
Zand/grond	M3	0	3,23	0
Puin	Ton kg	209,51	0,20	195,756
Asfaltpuin	Ton kg	6,34	0,20	1,268
Hout	Ton kg	248,06	0,171	42,418
Snoeihout	Ton kg	4.445,02	0,171	760,098
Bedrijfsafval	Ton kg	7,27	3,69	2,683
Bouw- en sloopafval	Ton kg	21,35	3,69	7,878
Totaal				1052,00

8. Downstream | Transport en distributie

Afvoer van afval wordt deels ingekocht. Het gaat hierbij om afvalstromen geproduceerd tijdens de uitvoering van werken. Er kan gedacht worden aan onder andere maai- en snoeiafval. De afvalstromen worden vervoerd door Groen Recycling Wolfshagen

Categorie	Eenheid	Ingekocht	Emissiefactor	Uitstoot ton CO ₂
Transport en distributie				
Inkoop transport	€	244.838,45	0,259	63,413
Totaal				63,41

11. Downstream | End-of-life

Het afval wordt verwerkt bij afvalverwerkingsbedrijven, welke specifiek gericht zijn op recycling. In onderstaande tabel staat de CO₂-reductie uitgelicht, waarbij de voornaamste afvalstromen bij de juiste afvalpartner juist CO₂-reductie opleveren door de juiste manier van recyclen.

Categorie	Eenheid	Hoeveelheid	Emissiefactor	Uitstoot ton CO ₂
End-of-life				
Biomassa	Ton kg	4.693,08	-0,14027	-658,298
Verbranden	Ton kg	13,61	1,00	13,610
Recyclen	Ton kg	230,86	-0,001	-0,231
Composteren	Ton kg	4.893,91	-0,05213	-255,119
Verontreinigde grond	M ³	0	1,00	0
Afgewerkte olie	Kg	1120,0	-3,62	-4,054
Totaal				-904,09

Totale uitstoot binnen de scope 3 materiële emissies is **3029,41 ton CO₂**.

5.5 verantwoording reductiedoelstellingen

Voor elke reductiedoelstelling in het kansenschema is een verantwoordelijke persoon vastgesteld. Deze draagt zorg dat eens per half jaar gerapporteerd wordt over de voortgang en de resultaten per reductiedoelstelling. Ieder rapportage moment wordt voor verspreiding voorgelegd aan de directie.

Doel	2025	2021	De doelstelling hebben ook betrekking op de projecten	Verantwoordelijk
Scope 1	25 %	10%	Voor het eind van 2021 is de emissie per werkuur gedaald met 7,5%. Als besparing in scope 2 niet mogelijk is wordt het niet bespaarde % in scope 1 gecompenseerd.	Directie
Scope 2	25 %	10%	Voor het eind van 2021 is de emissie vanuit het Elektra - verbruik per medewerker of werkuur gedaald met 7,5%.	Directie
Scope 3	15 %	4%	Voor het eind van 2024 is de CO ₂ -uitstoot in de keten gereduceerd met 15%.	Directie

Om een compleet beeld te krijgen van onze uitstoot blijven wij werken aan ons kansenschema. Hieruit voort komende toepassingen welke wij op locatie en projecten inzetten. Het resultaat wordt bepaald door onze investeringen en items uit het kansenschema.

De maatregelenlijst van SKAO laat zien dat wij goed scoren en reeds 5 C categorieën geïmplementeerd hebben.

Tabel 5-d Score maatregelenlijst SKAO									
Jaar	Score categorieën	Eigen maatregelen		A-Score		B-Score		C-Score	
2017	52 geïmplementeerd	1		36		14		1	
2018	29 geïmplementeerd / 28 gepland	2	0	20	12	7	11	0	5
2019	49 geïmplementeerd / 17 gepland	4	1	22	8	18	7	5	1
2020	43 geïmplementeerd / 16 gepland	4	1	17	8	16	6	6	1
2021	40 geïmplementeerd / 15 gepland	4	1	15	7	16	6	5	1
2022									

Het aantal geïmplementeerde/geplande categorieën in het betreffende jaar is een cumulatief getal.

Het verhogen van de score op de maatregelenlijst van SKAO is een doel op zich. Met het behalen van 16 B - scores en 5 C- scores zijn wij zeer tevreden en zijn te vinden in de middenmoot binnen onze sector. Ten opzichte van 2017 is er een toename van categorieën te zien, 13 in totaal. Hierdoor verbeteren wij de balans en dringen de uitstoot van CO₂ terug door meer maatregelen te implementeren.

5.6 resultaten op projecten

Voor de projecten maken wij gebruik van kengetallen. Wij onderzoeken of het voordelen biedt om de uitstoot per werkuur te beoordelen.

De meetpunten zijn verbruik per:

- Tijd ingezette uren medewerkers x kengetal uitstoot per werkuur

Graag komen wij dan ook in contact met opdrachtgevers en partners waarbij wij onze aanpak in beeld kunnen brengen en samen besparen op de CO₂ uitstoot.

Wij hebben momenteel één lopend project met gunningsvoordeel (meerdere percelen). Dit project zijn wij gestart in mei 2020. Wij worden door de opdrachtgever Waterschap Vallei en Veluwe gemotiveerd om actief CO₂-reductie te willen realiseren. Vanuit de uitdraag die wordt gesteld wordt gevraagd om CO₂ te reduceren. Hierbij vinden wij het van belang dat we goede maatregelen omschrijven, willen wij het gunningsvoordeel behalen.

Tabel 5-e Uitstoot projecten met gunningsvoordeel									
Percelen	Referentiejaar 2020				2021				reductie-voortgang
	Dieselvebruik in liters	Gewerkte uren	Ton CO ₂	Kg/werkuur	Dieselvebruik in liters	Gewerkte uren	Ton CO ₂	Kg/werkuur	% Ton CO ₂
Perceel 5	58720,82	3574	45,53	12,74	31870	3600	110,685	30,75	143,10%
Perceel 9	18687,5	1196	15,24	12,74	14965	1.274	51,973	40,80	241,03%
Perceel 10	112726,25	6937	88,38	12,74	82.422,50	5.770	286,253	49,61	223,89%
Perceel 11	40755	2508	31,95	12,74	38537,5	2.650	133,841	50,52	318,91%
Totaal			181,1				582,752	42,92*	221,78%

*Het totaal van Kg/werkuur in het rapportagejaar is een gemiddelde.

5.7 Conclusie reductie 2021

Conclusie Reductievoortgang: jaar 2021 Scope 1 en 2 -39,45%

De doelstellingen zijn behaald zowel voor scope 1 alsmede voor scope 2 gerekend vanuit het referentiejaar. Gezien de grote vooruitgang, de overstap naar een andere adviseur sinds 2019 en behalen van niveau 5 halverwege 2021. Kiezen wij er voor om komende periode als Referentiejaar 2020 te kiezen. Onze administratie van dat jaar bevat geen onzekerheden die wij over de periode van 2016 niet uit konden sluiten.

Er is hierbij uitgaan van de vergelijking per werkuur. Hiervan is de meest betrouwbare primaire data beschikbaar. De daling in scope 1 is voornamelijk te danken aan minder diesel gebruik (per werkuur). Voor scope 2 is dit bereikt door het in gebruik nemen van een nieuw pand (kantoor) met minder energieverbruik en inkoop van groene windenergie.

Door het toenemende werkaanbod en de inzet van meer personeel/participatiewet is het verbruik relatief gezien toegenomen. Maar kwantitatief lijkt een vergelijking per soort uitstoot toepasselijker waarbij wij uitgaan van een verdeling in % en het kengetal per werkuur.

Voor scope 2 is er reductie behaald. Dit heeft mede plaats gevonden door het in gebruik nemen van een nieuw pand met daarbij minder energieverbruik. Wij beschikken nu na in het kantoor over een bewegingsmelder voor de verlichting. Daarnaast kopen we groene windenergie in. Het is mogelijk om de reductiedoelstelling voor 2021 te verhogen, aangezien de cijfers laten zien dat het reductiedoel meer dan voldoende is behaald.

Om een compleet beeld te krijgen van onze uitstoot blijven wij werken aan ons kansenschema en de maatregelenlijst van SKAO. Hieruit komen de toepassingen in beeld die wij op locatie en projecten kunnen inzetten. In vergelijking met

de branche en de reeds gerealiseerde maatregelen in 2021 is onze positie in de middenmoot te omschrijven. Verbetering in de maatregelen zijn mogelijk en willen wij in 2022/2023 zeker realiseren.

6 Transparantie 1c-2c-3c

Het opstellen van een EMP en reductiedoelstellingen is de eerste stap om te komen tot een reductie uitstoot van CO₂. Communicatie omtrent ons doel, onze ingeslagen weg en de behaalde resultaten is echter net zo belangrijk. Transparant en open communiceren zijn hier de sleutelwoorden om het draagvlak bij personeel en stakeholders te creëren en te vergroten.

Naast interne transparantie en openheid in de communicatie hanteren wij de zelfde normen voor de externe communicatie. Hiermee tonen wij onze maatschappelijke verantwoording voor onze bedrijfsactiviteiten en de wil om de activiteiten met zo min mogelijk belasting voor mens en milieu te volbrengen. Naast het milieuaspect heeft het terug dringen van ons energiegebruik een bedrijfseconomisch aspect in het verlagen van onze energierekeningen.

Onderstaand hoofdstuk behandelt de interne en externe communicatie omtrent de CO₂ prestatieladder in 2021 alsmede de doelstellingen die wij na streven en de resultaten die wij behalen.

6.1 doelstellingen

Het doel van hoofdstuk 6 communicatie is om de middelen en momenten van onze communicatie omtrent de CO₂ prestatieladder vast te leggen. Op deze basis kunnen wij onze interne en externe belanghebbenden informeren rondom de certificering waarmee Netjes Kampen actief is, de intern opgelegde doelstellingen en de behaalde resultaten. Naast het algemene doel van informeren betreft het hier ook specifiek het doel om bewustzijn omtrent CO₂ uitstoot te bewerkstelligen. Het kan hierbij zowel gaan om mogelijkheden voor persoonlijke bijdragen alsook optimalisaties binnen het bedrijf, aangedragen van zowel interne als externe belanghebbenden.

6.2 belanghebbenden

Alvorens wij als Netjes Kampen naar buiten treden met informatie omtrent de CO₂ prestatieladder en de daarbij inherent zijnde CO₂ reductiedoelstellingen is het van wezenlijk belang dat we weten wie we willen bereiken. Het belang van dit feit zit verscholen in de kans en of het risico van het wel of niet slagen in onze doelstellingen.

<p>Intern belanghebbenden Directie Kantoorpersoneel Uitvoerend personeel</p> <p>Externe belanghebbenden Opdrachtgevers RWS Provincie Lokale overheden Waterschappen</p> <p>Overige CI's Leveranciers Transporteurs Onderaannemers Arbeidsmarkt</p>	
---	--

6.3 communicatiemiddelen

Voor het bereiken van de verschillende groepen belanghebbenden hebben wij diverse typen media geselecteerd. De selectie is gebaseerd op de onderverdeling in interne en externe belanghebbenden. Onderstaand wordt voor de twee verschillende groepen belanghebbenden separaat besproken hoe we de communicatie opzetten.

6.3.1 Interne communicatie

Managementoverleg

Tijdens het managementoverleg zal 4 keer per jaar de voortgang en de resultaten van de CO₂-reductiedoelstellingen worden beoordeeld tijdens het zogenoemde management review. Tijdens deze review wordt er ook bepaald of bepaalde documenten/ procedures/ doelstellingen aangepast dienen te worden op basis van de resultaten. De hieruit volgende management rapportage is de basis voor alle overige communicatie momenten.

Toolboxmeeting

Eén van de speerpunten van ons VGM-beleid is het uitvoeren van de toolboxmeeting. Hierin zullen wij in gaan op de voordelen van energiebesparing / brandstof besparing en wat het de samenleving oplevert.

Overig

- Publicatie van de beleidsverklaring op het mededelingenbord
- Presentatie CO₂-footprint, beleid en reductiedoelstellingen in de toolboxmeeting
- CO₂-overleg van het managementteam en de projectleiders (Uitvoeringsoverleg)
- Directiebeoordelingen m.b.t. de CO₂-prestaties
- Kwartaalevaluaties aan de hand van prestatie-indicatoren
- Flyer actie of nieuwsflits

- Voortgang reductiedoelstellingen
- Maatregelen voor CO₂-reductie
- Voortgang traject certificering CO₂
- Opstellen EMP (verzamelen gegevens intern KAM)

Eigen website zie ook www.netjeskampen.nl

- De jaarlijkse Managementrapportage evaluatie van energiestromen en CO₂-emissie
- Acties en initiatieven op het gebied van CO₂-reductie waarin men deelnemer is
- Participatie document
- Halfjaarlijkse rapportage
- Het CO₂-certificaat
- Verwijzing naar de website van SKAO
- Beleidsverklaring

6.3.2 Externe communicatie

Website (SKAO)

- De jaarlijkse Managementrapportage evaluatie van energiestromen en CO₂-emissie
- Acties en initiatieven op het gebied van CO₂-reductie waarin men deelnemer is
- Participatie document(en)
- Halfjaarlijkse rapportage
- Het CO₂-certificaat
- De footprint verklaring

Eigen website zie ook www.netjeskampen.nl

- De jaarlijkse Managementrapportage evaluatie van energiestromen en CO₂-emissie
- Acties en initiatieven op het gebied van CO₂-reductie waarin men deelnemer is
- Participatie document
- Halfjaarlijkse rapportage
- Het CO₂-certificaat
- Verwijzing naar de website van SKAO
- Beleidsverklaring

Inschrijvingen en vergaderingen (extern)

Naast de transparantie die Netjes Kampen hanteert omtrent het CO₂-emissie management plan, haar CO₂ footprint, de reductiedoelstellingen en de behaalde resultaten, sturen wij ook eenmaal per jaar onze CO₂-update naar de belangrijkste klanten en partners van Netjes Kampen. Deze update zal jaarlijks na de externe audit opgesteld en verzonden worden. Het certificaat wordt ingezet bij de inschrijvingen op werken.

Financiën

Kosten gerelateerd aan het energiemangement plan en alle bijbehorende facetten c.q. bijlagen worden separaat geboekt op de kostenplaats voor de certificeringen. Jaarlijks wordt voor deze kostenplaats door de financieel controller, de KAM coördinator en de directie het budget vastgesteld.

6.4 risico's

Zoals bij het opstellen van ieder communicatiebeleid moet Netjes Kampen ook hier rekening houden met de mogelijke risico's. De volgende risico's zouden een mogelijk scenario kunnen zijn:

Medewerkers krijgen te veel informatie waardoor ze CO₂-moe kunnen worden en daardoor geen bijdrage leveren aan het te creëren draagvlak.

- Te weinig communicatie tussen de afdelingen KAM en Marketing waardoor de uit te dragen boodschap niet eenduidig, helder en actueel is.
- Beëindiging arbeidsovereenkomst van sleutelpersonen.
- Te weinig medewerking vanuit de vestiging die moet zorgen voor de benodigde input.

Deze risico's denken wij op de volgende manieren te ondervangen:

- Ook aandacht voor nieuws wat een meerwaarde heeft en niet beperken tot zaken die verplicht zijn.
- Maandelijks één moment prikken om de CO₂-energiereductie gerelateerde zaken te bespreken en zo op de hoogte te blijven.
- In diverse overlegstructuren (waaronder MT-overleg en afdelingsoverleg) CO₂/MVO als vast agendapunt opnemen.
- Controle op de realisatie van het communicatieplan vindt bij de kwartaal evaluatie plaats aan de hand van prestatie-indicatoren.
- Deze stuurcyclus wordt standaard elk kwartaal uitgevoerd in het kader van het KAM- systeem.
- Het spreiden van het overleg voorjaar /najaar.

6.5 budgetplan

Door onze directie werd in september 2017 overwogen, en uiteindelijk in december besloten om over te gaan tot certificering van de CO₂-Prestatieladder. Daarmee werd impliciet het benodigde budget beschikbaar gesteld voor het behalen van het CO₂ certificaat prestatie niveau 3. In 2020 hebben wij prestatie niveau 5 behaald.

Dit houdt in dat de interne werkzaamheden en verantwoordelijkheden voor de CO₂-Prestatieladder deel zullen uitmaken van het takenpakket van de KAM-functionaris. In ons organisatiehandboek zijn diverse informatiedocumenten hierop aangepast. Specifieke begroting van de tijdbesteding voor de CO₂ -Prestatieladder vindt verder niet plaats.

Bestedingen met betrekking tot ingekochte goederen en diensten in het kader van de CO₂ certificering zijn wel in de budgetplanning opgenomen.

Met ingang van 2021 is de keuze gemaakt om door te groeien naar niveau 5.

Het budgetplan is opgesteld conform de eis 3.D.2. van het handboek CO₂-Prestatieladder versie 3.1 van SKAO. In de tabel 6-c is het besteedbare budget voor de CO₂-Prestatieladder niveau 5 als volgt gespecificeerd.

Tabel 6-a: Budgetplan 3 jaar / besteedbaar budget CO₂-prestatieladder			
Certificatie			
Implementatie-audit certificatie ladderniveau	€		-
Opvolgingsaudit 1	€		1800
Opvolgingsaudit 2	€		1800
Inrichten en beheer CO ₂ portfolio	€		1000
Participatie			
Tarief SKAO - CO ₂ -Prestatieladder	€		250
Sturen op CO ₂ Cumela	€		500
Publicatie			
Aanmaken websitepagina CO ₂ -prestatieladder	€		-
Aanpassen website tekst Kwaliteit	€		250
Communicatie			
Media, magazines en brochures	€		600
Interne en externe communicatie documenten	€		600
CO₂-reductie			
Budget terugdringen emissie	€		5500
Uitvoeren energie management plan	€		2500
Totaal budget voor 2021	€		8150

Conclusie 2021 m.b.t

Conform communicatieplan is 4 keer overleg geweest op directieniveau. Verder zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

- zelfevaluatie
- interne audit
- interne controle eigen model overige certificaten
- systeembeoordeling
- EMP
- tussentijdse evaluatie.

Er is conform planning 2 x een toolboxmeeting/personneelsbijeenkomst geweest puur gericht op CO₂. De footprint is bekend gemaakt intern en extern (partners participatie). Er is communicatie op de website en de site van SKAO terug te vinden. De maatregelenlijst van SKAO is ingevuld in augustus 2021 ingevuld. Deze had verder aangevuld moeten worden maar door de interne wisselingen in functies is deze niet verder aangevuld.

7 Participatie ^{1d-2d-3d}

7.1 Inleiding

Dit hoofdstuk heeft betrekking op invalshoek D, te weten "Participatie", zoals omschreven in het Handboek CO₂ prestatieladder 3.1. Onderdeel van het energiemangement plan is, dat wij proactief bezig zijn met de markt ontwikkelingen omtrent CO₂ reductie. Sinds enkele jaren voert ons bedrijf een actief milieubeleid, ofwel: wij passen milieubesparende maatregelen toe.

Momenteel zijn wij lid van onderstaande branche verenigingen c.q. initiatieven:

- SKAO
- Stichting Groenkeur
- PSO Nederland
- Cumela

Deze lidmaatschappen zijn van wezenlijk belang om de nieuwste ontwikkelingen qua CO₂ reductie te volgen. De belangrijkste initiatieven zijn terug te vinden in tabel 7-a, en in de volgende paragrafen omschreven.

Tabel 7-a: Overzicht sector en keteninitiatieven 2021 tot 2025				
initiatief	deelnemingsvorm	frequentie	CO ₂ agenda	Documentatie
SKAO	Lidmaatschap	2 x per jaar	CO ₂ reductie	Publicaties/maatregelenlijst
PSO	Lidmaatschap	1 x per jaar	Duurzame inzetbaarheid	Publicaties
Stichting groenkeur	Lidmaatschap	2 x per jaar	Duurzame bedrijfsvoering	Publicaties, multimedia

7.2 SKAO

De Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden & Ondernemen (SKAO) is verantwoordelijk voor alle zaken de ladder betreffende: het gebruik, de doorontwikkeling, het beheer van het certificeringschema, verbreding van deelnemende sectoren e.d.

Kwaliteit van de groei is belangrijker dan de groei zelf. De CO₂-Prestatieladder heeft slechts toegevoegde waarde als het resulteert in blijvende CO₂-reductie, innovatie en samenwerking bij de gecertificeerde bedrijven. SKAO wil dit realiseren door een sterkere regie rol op zich te nemen die erop gericht is om sectorspecifieke kennis over CO₂-reductie en maatregelen te ontsluiten.

Uitgangspunt is dat alle gebruikers van de ladder (zowel aanbesteders als opdrachtnemers) er belang bij hebben dat er sprake blijft van één effectieve CO₂-Prestatieladder.

De SKAO heeft de volgende doelstellingen:

- Beheer en de doorontwikkeling van de CO₂-Prestatieladder
- Creëren van draagvlak bij marktpartijen en maatschappelijke organisaties voor de benadering en de werkwijze van de CO₂-Prestatieladder
- Bevorderen en faciliteren van een effectieve dialoog tussen bedrijven en maatschappelijke
- Organisaties over klimaatvriendelijk ondernemen gericht op concrete CO₂-reductie
- Bevordering van de ontwikkeling van sector brede CO₂-reductieprogramma's door participerende
- Bedrijven en de actieve deelname daaraan
- Bevorderen van breed gebruik van de CO₂-Prestatieladder in meerdere sectoren.

7.3 Cumela Sturen op CO₂

Jaarlijks organiseert Cumela in het kader van 'Sturen op CO₂' een aantal bijeenkomsten; een plenaire bijeenkomst voor alle deelnemers en 2 x een workshop in de regio's noordoost (Steenwijk), zuidoost (Uden), zuidwest Zevenbergen), midden (Oud Ade) en noordwest (Obdam).

Tijdens de bijeenkomsten wordt kennis aangereikt en wisselen de deelnemers uitgebreid informatie met elkaar uit over relevante onderwerpen. Deelnemers ontvangen studiemateriaal inzake CO₂-reductie ontvangen en hebben gratis toegang tot een telefonisch spreekuur over het thema. Tevens worden de onderwerpen zodanig gekozen dat de invalshoeken A, B en C van de norm aan bod komen.

Door deelname aan het sectorinitiatief zijn de deelnemende bedrijven beter in staat hun CO₂-emissie te reduceren en hun certificaat op een eenvoudige manier verlengen. De onderwerpen die per bijeenkomst aan bod komen zijn enerzijds gericht op het sturen van ondernemers op CO₂.

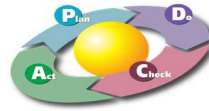
7.4 Conclusie 2021

Afgelopen periode is er voldoende deelnamen aan initiatieven geweest. Wij hebben geïnventariseerd welke mogelijke initiatieven er waren die aansluiten bij onze wensen voor de komende periode. We hebben de keuze gemaakt om lid te worden van het initiatief Sturen op CO₂ van Cumela. De eerste bijeenkomst is inmiddels aan deelgenomen. Voor de komende periode willen wij hier graag meer informatie halen en brengen.

8 Uitvoering CO₂-reductiedoelstellingen

Het principe van de CO₂ prestatieladder is gebaseerd op de Plan, Do, Check, Act cyclus:

1. PLAN:	beleid en doelstellingen
1. DO:	implementatie en uitvoering
2. CHECK:	monitoren en controle
3. ACT:	continue verbetering

Doelstellingen vastleggen, werkzaamheden plannen en uitvoeren, voortgang en resultaten monitoren en op basis van de resultaten het bijstellen van de doelstellingen of het genereren van nieuwe. Deze norm, in combinatie met de SMART methodiek voor het opstellen van de doelstellingen vormt de basis voor de CO₂-reductie.

8.1 “plan”

De analyse van het energieverbruik en het opstellen van de energie reductiedoelstellingen, vormen samen de plan fase. In hoofdstuk 5 zijn de reductiedoelstellingen inhoudelijk omschreven. Alle reductie kansen zijn opgenomen in het kansenschema. Het kansenschema wordt ieder half jaar herzien m.b.t. nieuwe kansen en behaalde resultaten. Op deze manier blijft het schema actueel.

Onderstaande nieuwe kansen wachten op implementatie:

- Aankoop van bedrijfswagens met schonere Euro 6
- Aankoop van personenauto's met energielabel A of B, dan wel minimaal een groen label
- Gebruik minder schadelijke brandstof voor apparatuur
- Registratie en evaluatie van energiestromen en verdiepen inzicht in oorzaken en gevolgen
- Invoeren van het Nieuwe Rijden en het nieuwe draaien.
- Aantoonbaar beleid vervanging/invoering elektrisch handgereedschap
- Bij aanschaf nieuwe vrachtwagens is laag brandstofverbruik maatgevend.

Doel

In de planningsfase worden taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot de GHG inventarisatie belegd.

Resultaat

De (hoofd) resultaten van de planningsfase zijn:
Taken en verantwoordelijkheden toewijzen

Activiteiten

De volgende stappen worden tenminste jaarlijks doorlopen:
1. Beleid bepalen m.b.t. inventarisatie

De stappen worden in de volgende sub paragrafen uitgewerkt.

Beleid bepalen m.b.t. inventarisatie

Het effect van de maatregelen ter verbetering van de inventarisatie worden beoordeeld. Dit wordt gedaan aan de hand van het inventarisatierapport van de KAM coördinator en de voorgestelde maatregelen. Over de voorgestelde maatregelen wordt besloten voor uitvoering. Daartoe wordt budget vrijgemaakt en activiteiten ingepland en toebedeeld. (zie EMP en participatie)

Documenten

Managementreview, Kwartaalrapportage

Functieomschrijvingen

MT, bestaande uit:
Directie (2), hoofduitvoerder, KAM-coördinator

8.2 “Do”

Het invoeren van de reductiemaatregelen is onderdeel van de DO fase. De opties uit het kansenschema met het meeste CO₂-reductie-effect en die bedrijfseconomisch het hoogste rendement opleveren, zullen als eerste worden uitgevoerd. Het definitieve besluit om over te gaan tot uitvoering van de “Kans” wordt genomen door de directie. Hierbij wordt in ieder geval aan de volgende punten aandacht geschonken:

- energie doelstelling
- reductiemaatregelen
- te ondernemen acties
- totale kosten voor het reductie traject.

Doel

In de do-fase, implementatie en uitvoeringsfase, wordt de inventarisatie uitgevoerd.

Resultaat

De (hoofd) resultaten van de implementatie- en uitvoeringsfase zijn:
- Verzamelen energie verbruiken over periode.

Procesoverzicht

De implementatie- en uitvoeringsfase betreft de volgende onderdelen:
- Registreren energie hoeveelheden.

De verschillende onderdelen van de implementatie- en uitvoeringsfase worden in de volgende paragrafen uitgewerkt.

Registreren energie hoeveelheden

De registraties worden per energieaspect geregistreerd. Conform de volgende instructie.

Tabel 8-a: Instructie tot monitoring			
Energieaspect	Frequentie	Uitvoering door	Registratiedocument
Aardgas gebouwen	Per half jaar	Medewerker	Meterstand Excel overzicht.
Elektriciteit gebouwen	Per half jaar	Medewerker	Meterstand Excel overzicht
Brandstoffen wagenpark	Per half jaar	Controller	Grootboekrekeningen financiële adm.
Overig verbruik	Per half jaar	Controller	Grootboekrekeningen financiële adm.
Alternatieve brandstoffen	Per half jaar	Controller	Grootboekrekeningen financiële adm.
Afval hoeveelheden	Half jaarlijks	KAM i.s.s.m. inkoop	Grootboekrekeningen financiële adm. / onderliggende facturen
Investeringen	Half jaarlijks	KAM i.s.s.m. inkoop	Grootboekrekeningen financiële adm. / onderliggende facturen

Documenten

- CO₂ footprint (jaar)
- Flyer (jaar)
- CO₂-Emissieverantwoording (half / jaar)
- Werkgroep verslagen
- Participatieverklaring

Functieomschrijvingen

Administratief medewerker (materieel en inkoop)
KAM functionaris.

8.3 "Check"

Doel

Doel is om de uitgevoerde registratie te controleren op fouten, omissies, onvolledigheden, inschattingen, gebruik van formules en conversiefactoren.

Resultaat

De (hoofd) resultaten van de controlefase zijn:

- Gecontroleerde registratie
- Actuele conversiefactoren
- CO₂ footprint

Activiteiten

De controlefase betreft de volgende onderdelen:

- Beoordelen registraties
- Bijwerken conversiefactoren
- Opstellen CO₂ footprint

De verschillende onderdelen van de controlefase worden in de volgende paragrafen uitgewerkt.

Beoordelen registraties

De volgende norm is van toepassing:

Appendix C van de GHG Corporate Value Chain (scope 3) Accounting and Reporting Standard (WBCSD/WRI, september 2011).

Proces

De KAM-functionaris beoordeelt de registratie op de volgende punten:

- Is de boundary nog toereikend? (zijn er organisatiedelen bijgekomen?)
- Zijn er nieuwe energie aspecten bijgekomen (moet administratie worden uitgebreid?)
- Zijn de registraties accuraatheid, zonder afwijkingen, fouten, en zaken hiaten, zijn de juiste bronnen gebruikt, zijn de juiste formules gebruikt? etc.
- Welke inschattingen worden gemaakt, daar waar registratie niet toereikend is.

Documenten

- CO₂-Emissieverantwoording (jaar/halfjaar)
- CO₂ footprint (jaar)
- Participatieverklaring
- Werkgroep verslagen

Functieomschrijvingen

KAM-functionaris.

Bijwerken conversiefactoren

Als norm wordt gebruikt:

Handboek CO₂-Prestatieladder

Divers bronnen zoals Ecoinvent database, Nationale Milieu Database

Proces

De KAM coördinator controleert de wijzigingen op de conversiefactoren en voert die in het rekenblad voor de CO₂ Footprint berekening: CO₂ footprint (jaar/halfjaar). De gegevens uit de registratie en de conversiefactoren vormen de basis voor de CO₂ footprint berekening. De berekening wordt automatisch gemaakt in de Excel Inventarisatie CO₂ footprint. De CO₂ footprint wordt jaarlijks opgesteld door de KAM-functionaris.

Documenten

- CO₂ footprint (jaarlijks)
- Functieomschrijving KAM-functionaris
- Werkgroep verslagen
- Participatieverklaring

Norm

ISO14064-1: 2018 Greenhouse gases – Part 1

Functieomschrijvingen

KAM-functionaris.

8.4 "Act"

Doel

In de act-fase wordt op basis van de inventarisaties maatregelen vastgesteld hoe de inventarisatie te verbeteren is. De definitieve rapportage zal in- en extern worden gecommuniceerd conform het gestelde in hoofdstuk 6 en de communicatiematrix. Na het tweede kwartaal zal geanalyseerd worden in hoeverre de CO₂ reductie doelstellingen behaald zijn. De behaalde resultaten zijn de input voor de herziende en nieuwe CO₂ reductie doelstellingen voor de volgende periode. Een keer per jaar zal het systeem extern getoetst worden door een erkent CI. De directie heeft hierin de eind verantwoordelijkheid.

Tijdens de jaarlijkse evaluatie worden de volgende punten minimaal opgenomen in de agenda:

- Resultaat reductie doelstellingen
- Voortgang van de reductiemaatregelen t.o.v. doelstelling
- Nieuwe CO₂ reductie kansen
- Effectiviteit van de communicatie.

Resultaat

De (hoofd) resultaten van de planningsfase zijn:

- Vaststelling compleetheid GHG inventarisatie
- Vaststelling nauwkeurigheid GHG inventarisatie
- Vaststelling verbeterpunten GHG inventarisatie
- Vaststelling maatregelen GHG inventarisatie.

Activiteiten

De volgende stappen worden tenminste jaarlijks doorlopen:

- Beoordelen compleetheid GHG inventarisatie
- Beoordelen nauwkeurigheid GHG inventarisatie
- Definitie maatregelen aan de hand van resultaten compleetheid en nauwkeurigheid.

De stappen worden in de volgende sub paragrafen uitgewerkt.

Beoordelen GHG inventarisatie: compleetheid, nauwkeurigheid en evt. maatregelen

Norm

Appendix C van de GHG Corporate Value Chain (scope 3) Accounting and Reporting Standard (WBCSD/WRI, september 2011).

Proces

In dit proces wordt per kwartaal gekeken t.a.v. fouten, omissies, inschattingen, consistentie, juist gebruik formules en conversiefactoren. Vastgesteld wordt welke delen van de inventarisatie verbeterd moet worden. Gelet wordt op verbeteringen op het gebied van registraties, instructies, trainingen, meetinstrumenten, controles, formules en nieuwe conversiefactoren. Verantwoordelijk is de directie.

Aan de hand van de beoordeelde compleetheid en nauwkeurigheid worden maatregelen voorgesteld. Verantwoordelijken worden benoemd voor de uitvoering. De maatregelen worden opgenomen in MT-overleg. Verantwoordelijk is de directie.

Tabel 8-b: Inventarisatie

Milieuaspect	Boundary toereikend	Registratie accuraat	Gebruik van aannames / inschattingen/verdeelsleutels
Gas (m ³)	Ja	Nee	Gebroken jaar of schatting
Elektraverbruik (kWh)	Ja	Nee	Gebroken jaar of schatting
Brandstofverbruik	Ja	Ja	Geen rekening houden met restanten, afschrijven voorraad.
Gereden km's	Ja	Nee	Privé niet in beeld derhalve aanname
Olie en vetten	Ja	Nee	Nat. Milieudatabase
Ingekochte materialen onderzoeken	Ja	Nee	Niet altijd juiste CO ₂ conversiefactor, benadering a.d.h.v. Nat. Milieudatabase / ketenanalyses / scope 3 verder uitdiepen
Afval tijdens productie (m.n. groenafval)	Ja	Nee	Geen CO ₂ conversiefactor per deelstroom, CO ₂ / ton groenafval aangehouden Nat. Milieudatabase/ ketenanalyses/ dominantieanalyse
Bedrijfsafval	Ja	Nee	Zie opmerkingen
Zijn er nieuwe milieu/energie- aspecten bijgekomen?			
Nee			
Opmerkingen			
Het bedrijfsafval wordt geregistreerd aan de hand van ledigingen van containers met een bepaalde liter inhoud. Waarschijnlijk zijn de containers niet altijd vol maar wordt wel de maximale capaciteit geregistreerd. Het afval wordt geperst alvorens wij het op laten halen. Besparing onderzoeken. Met brandstofpassen kan nog wel "scheef" geboekt worden. Woon- werk km zijn o.b.v. bepaald hierbij zijn de declaraties richtinggevend. Verbruik fossiele brandstoffen is bepaald o.b.v. inkoop. Voorraad is hierin niet afgetrokken zodat daad werkelijk verbruik niet in beeld is c.q. wordt toegeschreven aan juiste tijdsinterval. Het kan voorkomen dat meterstanden enkele dagen later worden doorgegeven. Telemetrie zou dit kunnen voorkomen.			

Documenten

- MT- verslagen/jaarrapportages
- Jaarrapportages